ymättömien järjestämi-
n tärkein tehtävämme

VAPAUS

"Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!" — Marx

— 1930 — Maanantaina, syysk. 15 p:nä — Mon., Sept. 15 — XIV Vuosik. — Vol. XIV

STOLIITON VILJAA VIRTAA EUROPALAISILLE MARKKINOILLE

OLIITON ULKOMAANKAUPAN ELPYMINEN MUSTAN- N JA VÄLIMEREN KAUTTA KOSKEE ATLANNIN RAHTILIIKETTÄ

), syysk. 13. — Samaan n kapitalististen maitten at ankaran taloudellisen erruksessa, on Neuvos- tous haimaavassa nou- ulkomaankaupan saavut- i laajemman jalansijan la markkinoilla. Neu- viljan, vehnän ja ohran opalaisille markkinoille i noussut, tällä kerralla kavalla tavalla maata- la kilpailevia kapitalis- Sen ohella, että se on markkinoita maata- le on myös tämä Neu- ulkomaankaupan elpy- ämässä merikauppalaik- inon Mustalle- ja Väli- ka merkitsee sitä, että e näillä itäisillä vesillä audessa samalla kertaa in rahtiliikenne on kär- hteellisesti.

an ulkomaankaupan el- nssa on Neuvostoliitto sa suurta kauppa-sivas- ostomaalaisten kauppa- ustajain neuvotellessa ten laivanrakennusyh- nssa uusien hiili- ja rakentamisesta neu- kselle.

akavan kriisin käsissä

uppa on huimasti las- kenut

Italia, syysk. 13. — "Ga- lessa" julkaistu selostus ddellisesta asemasta jou- mään fascistimaan ole- n talouskriisin käsissä. uonti että ulosvienti on huomattavasti. Tämän mäisen seitsemän kuu- na oli sisääntuonti 10,- a liiraa ja ulosvienti 7,- a liiraa, vastaten 13,529 a 8,614 miljoonaa liiraa. Elinkustannukset ovat uomattavasti.

tänä vuonna tapahtui kkoa ja heinäkuulla 1.- uoden heinäkuulla 1,086) henneitä vekseleitä oli n heinäkuulla 83,360 ja den heinäkuulla 90,211. li viime vuoden heinä- ja tämän vuoden hei- 2.061; lisäys 70 prosent- ## Ammattijärjestö pohtinut vanhuuden eläkekysymystä

REGINA, syysk. 12. — Canadan ammattijärjestön vuosikonventsioni päättyi täällä tänään ja edustajat ovat jo matkalla kotiinsa.

Tämän istunnon huomattavin kysymys oli vanhuuden eläkekysymys. Konventsioni kehoitti toimeenpanevaa komiteaa ryhtymään kaikkiin mahdollisiin toimenpiteisiin saadakseen vanhuuden vakuutuksesta yleinen kysymys. Canadan sekä muiden brittiläisten dominioiden välillä olisi saatava aikaan yhteinen sopimus, minkä kautta henkilöt, muuttaessaan asumaan johonkin toiseen dominioon, eivät menettäisi eläkemaksua; vapaa lääkärinhoito olisi saatava vanhoille ja konventsioni kehoitti toimeenpanevaa komiteaa ryhtymään toimenpiteisiin, että vanhuuden eläkelakiin saataisiin sellainen korjaus, että määrätyssä iässä oleva henkilö ei menetä eläkemaksua, vaikka hänellä onkin sen verran tuloja, että ne yhdessä eläkemaksun kanssa eivät nouse yli $100 kuukaudessa.

Työttömyysverotus Uudessa Seelannissa

VANCOUVER, B. C., syysk. 13. — Uuden Seelannin pääministeri Forbes on saanut tiedonannon, että hänen esittämänsä työttömyysvakuutuslaki on läpäissyt kaikissa muodoissaan Uuden Seelannin parlamentissa.

Tämä "työttömyysvakuutusrahasto" kootaan siten, että kaikilta yli 20 v. täyttäneiltä miehiltä peritään $7.50 vero vuodessa ja hallitus antaa rahastoon toisen puolen.

Tämä Uuden Seelannin lakitekele on vieläkin kurjempi kuin Englannin laki, mikä on säätävinään jonkinlaisen korotetun verotuksen työnantajille, sillä U. S. laki määrää, että kaikkien miessukupuoleen kuuluvien kansalaisten on maksettava sama verotus, yhteiskunnalliseen asemaan katsomatta. Tämä rahasto kootaan siis työläisiltä, ja Mr. Forbes kutsuu lakitekelettään ylpeydellä todelliseksi "yhteiskunnalliseksi" laiksi.

Korkeakoulun oppilaat lakossa

WATERTOWN, Mass., syysk. 13. — Watertownin korkeakoulun yliohtaja E. H. Whitehill on pidättänyt koulusta n. 500 oppilasta, jotka lakkoutuivat kun koulupäivää oli jatkettu 75 minuutilla.

Koulun johtaja antoi tämän julistuksensa kahdeksasta oppilaasta valitulle komitealle, jonka toiset oppilaat valitsivat neuvottelemaan asiasta johtajan kanssa. Komitealle sanottiin, että erottamismääräykset peruutetaan, jos oppilaat tuovat vanhemmiltaan selostuksen, että heldän lapsensa tulevat noudattamaan koulun sääntöjä ja määräyksiä.

Cuban hallitus varustautuu kapinan varalta

HAVANNA, syysk. 13. — Cuban hallitus, peljätessään vallankumouksen puhkeamista, on asettanut kaartilaisista vahvan vartijaston kaikille rautateille, valtamaanteille ja kaikkiin hallitustaloihin kautta maan.

Muita sotilasjoukkoja on asetettu kaikkiin sotilaallisesti tärkeisiin paikkoihin pitämään silmällä kaikkia kapinan alkuyrityksiä. Kaikista yli 38 kaliberin pyssyistä on otettu tarkka selvyys, eikä ammukkeita ole annettu koota mihinkään erikoiseen paikkaan.

Hallituksen jäsenet ovat sitä mieltä, että näin voimakkaisiin toimenpiteisiin ryhtymällä on saatu vältettyä mahdolliset kapinan aikeet. Useissa Cuban maakunnissa on viimeisten kahden viikon aikana ollut heikkoa liikehtimistä, mutta mitään vakavampaa kapinaa ei sanota olleen tähän asti.

Canadan mineraalituotanto laskenut 6 prosentilla

TORONTO, syysk. 12. — Dominion tilastotoimiston äskettäin julkaisema puolivuosiraportti osoittaa, että Canadan metalli- ja ei-metallituotanto oli tämän vuoden ensimäisen kuuden kuukauden aikana $116,360,409. Tuotanto oli laskenut 6 prosentilla, verrattuna tuotantoon viime vuoden kuuden ensimäisen kuukauden aikana, jolloin se oli $123,702,334. Huomattavimpina tekijöinä tuotannon laskuun on ollut hiilituotannon supistaminen, asbestostuotannon vähentyminen sekä useiden metallien hintojen laskeminen.

Arsenikkia, kultaa, hopeaa, kuparia, nikkeliä, platinapitoisia metalleja, lyijyä ja sinkkiä tuotettiin enemmän, mutta lisääntynyt tuotantomäärä ei ollut kyllıksi suuri, voidakseen peittää hopean sekä perusmetallien hintojen laskemisen aiheuttamaa laskua. Näiden metallien tuotanto nousi $75,031,06. ollen se viime vuonna $75,467,321, siis 0.6 korkeampi viime vuonna.

Hiilituotanto oli kesäkuun viimeinen päivä päättyneen puolen vuoden aikana 7,159,761 tonnia, arvoltaan $25,854,127, osottaen 18.4 prosentin laskua tuotantomäärässä ja 18.9 laskua arvossa.

Valtava fascisti-vastainen mielenosotus Praahassa

PRAHA, syysk. 13. — Italian fascistihallituksen toimeenpanema neljän slaavilaista syntyperää olevan Italian alamaisen teloittaminen, mikä on herättänyt suurta kuohuntaa Tshekkoslovakian lehdistössä, aiheutti täällä ellen illalla huomattavan joukkomielenosotuksen Italian ministeriä vastaan.

Tsekkoslovakialaiset fascistit olivat kutsuneet joukkokokouksen koolle Wenceslausin torille, mutta suurin kansanjoukko marssikin Italian lähetystön edustalle, työnsi pois tieltään sinne kokoontuneet poliisit ja särkivät lähetystön ikkunat, huutaen; "Alas fascismi! Alas vähemmistökansallisuuksien vainot!"

Poliisit saivat kuitenkin vihdoin hajoitettua tämän mielenosoituksen, vaan joukot kokoontuivat myöhemmin kaduilla, huutaen fascismi-vastaisia tunnuksia. Viranomaiset selostavat mielenosotuksen olleen kommunistien järjestämän.

Mutta huomattavimmissa Prahan lehdissä vallitsee katkeruus Italiaa vastaan ja muistutetaan, että Italian fascistit pitävät slaavilaisia kolrina ja barbaareina.

Italian lähetystö on kieltänyt Jugoslaviasta tulleet huhut, että Italia olisi mobilliseerannut joukkojaan Jugoslavian rajalle.

Suuri on Canadan vehnäsato

OTTAWA, syysk. — Dominion tilastotoimiston julkaisema raportti, mikä on tehty elokuun 31 päivän paikkeilla täytettyjen raporttien perusteella, osoittaa että Canadan vehnäsato on laskettu 384,769,000 bushelıksi, mistä summasta 362,000,000 bushelia, saadaan kolmesta aavikkomaakunnasta.

Tästä summasta tulee 364,481,000 bushelia olemaan kevätvehnää. Viime vuoden kevätvehnäsato on 284,616,000 bushelia ja koko sato 304,016,000 bushelia. Tarkastukset ovat osoittaneet viljan olevan vieläkin parempaa lajia kuin viime vuoden vilja. Elonkorjuuaika oli mitä suotuisin viljankorjuulle, eikä hallakaan taannuttanut viljankasvua.

Mutta vaikka vehnäsato onkin tullut hyvä ja vilja on laadultaan hyvää, joutuu se seisomaan varastoissa, koska Canadan viljalle ei löydy markkinoita.

Canadalaiset lähteneet lentomatkalle Tyynenmeren yli

SAMBONJI, Japani, syysk. 14. — Canadalainen ilmailija Harold Bromley ja Harold Gatty lähtivät tänään, sunnuntaina klo 5.08 lentomatkalleen Tyynen meren yli Tacomaan, Wash.

Lentäjät lähtivät lauantaina, klo 12.08 "ity of Tacoma" lentokoneellaan Samishiron rannikolta ja lähtivät täältä Japanin pääsaarilta vaaralliselle 4,532 mallin yhtämittaiselle lentomatkalleen.

He saattavat joutua matkallaan ankariin myrskyihin, mitkä saattavat kuluttaa polttoaineet niin että he joutuvat mahdollisesti pysähtymään ja ottamaan polttoaineita Nomessa, tai jollain toisella Alaskan asemalla.

Junarikko ja räjähdys

KREMLIN, Okla., syysk. 13. — Kuusitoista gasoliinivaunua räjähti senjälkeen kun ne olivat suistuneet kiskoilta Rock Islandin rautatiellä tänään, uhaten Kremliniä valkean vaaralla. Neljä ihmistä uskotaan surmautuneen tässä räjähdyksessä.

Viljanpuinti edistyy hyvin lännellä

WINNIPEG, syysk. 13. — Canadan pankin julkaisemassa kuukausiraportissa selostetaan puimisen olevan enempi kuin puoleksi suoritettu kahdessa aavikkomaakunnassa. Puimisen aikana on vallinnut mitä suotuisin sää, lukuunottamatta viimeistä 24 tuntia, jolloin sade oli yleistä, jolloin työ on edistynyt verrattain hyvin.

Manitobassa on suoritettu puimisesta n. 75 prosenttia. Saskatchewanissa 60 prosenttia ja Albertassa 35 prosenttia. Koska puiminen edistyy näin hyvin, on viljaelevaattoreihin lähetetty paljon enemmän viljaa kuin viime vuonna samana aikana. Raportissa sanotaan, että viljaa lähetetään keskimäärin yli 6 milj. bushelia päivässä.

Neuvostohallitus on varovainen ulkomaalaisen pankin suhteen

TOKIO, syysk. 13. — The Bank Chosen, ainoa ulkomaalainen pankki, jolle on annettu oikeus harjoittaa liikettä Neuvostoliitossa, on kääntynyt Moskovassa olevan Japanin ulkoviraston puoleen pyynnöllä että se protesteeralsi Neuvostohallitukselle sen johdosta, että neuvostovirkailijat ovat viimeisten viikkojen aikana pitäneet silmällä Vladivostokissa olevaa pankin haaraliikettä.

Japanin rahaministeriö on ilmoittanut, että se tulee edelleenkin jatkamaan täällä olevan Neuvostoliiton pankin, Dalpankin, lupakirjaa, mikä päättyi syyskuun 12 p. Ministeristö on kuitenkin ilmoittanut pidättävänsä itselleen oikeuden lakkauttaa pankin toiminnan, jos Bank of Chosenin toimintaa "häiritään".

Mainitun pankin toiminnassa on luonnollisesti ilmennyt jonkinlaista tutkittavaa koska neuvostovirkailijoiden väitetään tutkineen kaikki pankin tilikirjat y.m.

Dominiot küstelevät sodan kustannuksista

OTTAWA, syysk. 13. — Sir George Perley, joka toimi sodan aikana Canadan ylikomissionerina Lontoossa, on kieltänyt Australian ammattineuvoston työttömyyskomitean tekemän väitteen, että Canada olisi vapautettu sotakustannuksista senjälkeen kun sotajoukot astuivat Europassa maihin. Sir. George Perley on väittänyt että Canada on maksanut kaikki sotilaittensa kustannukset armeijaan liittymisestä siitä eroamiseen asti, tähän liittyen myöskin kaikki merimatkakustannukset, ampumatarpeet, ravinto, heidän palkkansa y.m. menot.

Australialaiset väittivät, että canadalaiset olisivat päässeet vähemmällä sotakustannuksiin nähden kuin australialaiset.

Soittajat turvautuneet lakkoon

MONTREAL, syysk. 13. — Neljän montrealilaisen teatterin palveluksessa olevat soittajat lakkoutuivat eilen. Yhtiö oli valmistanut uuden työsopimuksen entisen, elokuun 31 p. päättyneen sopimuksen tilalle, vaan tämä sopimus ei tyydyttänyt soittajia, jotka kuuluvat Musicians' Portective Associationiin. Teatterit ovat Famous Players of Canadan-korporatsionin kontrollin alaisia. Teattereiden edustalle on asetettu ilmoituksia, joissa sanotaan, että vaudeville-esityksiä ei tulla antamaan ennenkuin soittajien kanssa on tehty sovinto.

DETROIT, syysk. 13. — Teatterin omistajien ja soittajien välinen sopimus päättyi täällä syyskuun 1 p. ja soittajat ovat soittaneet päivittäisen sopimuksen nojalla sillä välin kun uutta sopimusta on laadittu. Union johtajat väittävät, että yhtiön taholta on tehty yritys palkkojen alentamiseksi ja soittajien vähentämiseksi. Uunion kokouksessa hyväksyttiin eilen union soittajien lakko Detroitin teattereita vastaan.

Kullantuotanto osottaa nousua

TIMMINS, syysk. 13. — Porcupinen alueen kultakaivokset tuottivat elokuun 31 p. päättyneen kahdeksan kuukauden aikana $11,600,000 edestä kultaa, mikä saatiin 1,630,000 tonnista malmia. Jokaiselta kaivokselta saadut tiedot osoittavat, että tuotanto tulee kohoamaan huomattavasti loppuvuoden aikana. Tämän vuoden kokonaistuotannon Porcupinen alueen kaivoksista uskotaan kohoavan $18,250,000:iin, mikä saadaan 2,600,000 tonnista malmia. Ensi vuoden tuotannon lasketaan nousevan 10 prosentilla, verrattuna tämän vuoden tuotantoon.

MONCTON, N. B., syysk. 11. — Gunner Gordon Vaughan H. Bliss karkasi joku aika sitten Kingstonissa, Ont. olevasta Royal Military kollegiosta vaan antautui Monctonin poliiseille muutama päivä sitten. Poliisit tiedottivat koulun sotilasvirkailijoille, vaan nämä ovat tiedottaneet, että jos Bliss haluaa osoittaa haluavansa antautua, tulee hänen osoittaa "nöyryytensä" sotilasviranomaisille, ennenkuin nämä ryhtyvät mihinkään toimenpiteisiin hänen kanssaan. Hänen ylipseerinsa on tiedottanut, että hänen on mentävä vapaaehtoisesti Halifaxiin ja ilmoittauduttava siellä sotilasviranomaisille. Poliisit laskivat hänet vapaaksi.

Hyvin lohduttavaa kuulla!

New York, syysk. 12. — Loordi Melchett, joka oli tämän kautta paluumatkallaan Englantiin, käytyään tarkastamassa Sudburyn nikkelikuparikaivosaluetta, selosti täällä antamissaan haastatteluissa olevansa perin hämmästynyt senjohdosta, että amerikalainen lehdistö on ottanut niin pessimistisen kannan nykyiseen tilanteeseen nähden. Hän sanoi olleensa keskusteluissa amerikalaisten teollisuusporhojen ja pankkiirien kanssa, eikä sanonut näiden puheista päässeensä siihen käsitykseen, että amerikalaisessa liike-elämässä olisi mitään vinossa. Hän sanoi itse uskovansa asioiden olevan niin hyvässä kunnossa, että vuoden perästä ei edes muisteta, että on ollut puhettakaan huonosta ajasta.

Tämä brittiläinen suurporho on halunnut lohdutella pikkuliikemiehiä, jotka ovat kuitenkin saaneet jo kouraantuntuvia todistuksia nykyisestä ajasta.

Paljo ihmisiä loukkaantunut gasoliinisäiliön räjähdyksessä

TROY, N. Y., syysk. 12. — Kaksikymmentä henkilöä loukkaantui, toiset vaarallisesti, kun automobiilien myyntihuoneen alla oleva gasoliinisäiliö räjähti, tuhoten rakennuksen ja kaksi muuta vieressä olevaa rakennusta.

Vuokrakasarmin palossa surmaantunut ja loukkaantunut ihmisiä

NEWARK, N. J. syysk. 13. — Kaksi lasta surmautui ja 10 aikuista loukkaantui tänään tulipalossa, mikä tuhosi vuokratalon Prospect-kadulla. Viisi loukkaantuneista on hyvin vaarallisesti sairaina.

Valkean huomasi eräs asukkaista ja hänen hätähuutonsa herätti poliisin huomiota, mutta palokuntalaisten saapuessa koko talo oli liekeissä. Poliisit ja palokuntalaiset onnistuivat pelastamaan useita ja kolme henkilöä hyppäsi onnistuneesti paloverkkoon.

6,000 laatikkoa whiskyä viemäriin

VANCOUVER, syysk. 13. — Vancouverin tullimiehet aloittivat tällä viikolla kolme kuukautta kestävän työn. Kuusi tuhatta laatikkoa skotlantilaista whiskyä, mikä takavarikoitiin kolme kuukautta takaperin, kun ulosvientilliikkeet suljettiin on nyt tyhjennettävä likaviemäriin. Työ edistyy "60 laatikon nopeudella päivässä."

Tullivirkailijat takavarikoivat nämä väkijuomat, koska niiden maassa säilyttäminen oli tullilakivastaista. Omistajille annettiin oikeus viedä väkijuomat takaisin Brittein saarille, mutta koska nämä eivät sitä tehneet, ryhtyi hallitus toimenpiteisiin.

Saippuaa valmistetaan tulikiven "hajusta"

CINCINNATI, syysk. 12. — Hiilikaasussa löytyvästä erittymästä, eli "hajusta" on Ohion valtion yliopiston laboratoriossa valmistettu parantavaa lääkesaippuaa.

Terveysopin prof., Emery R. Hayhurst selosti Amerikan kemiaaliyhdistyksen lääketieteelliselle jaostolle, että tällä saippualla on kokeiltu jo vuoden ajan ja sillä on saatu parantumaan erilaisia ammattityöläisten ihotauteja, kuten esim. koneenkäyttäjien paiseita. Hän sanoi saippuaa valmistettavan tulikivi-eritteestä, mikä keksittiin kaksi vuotta sitten, kun hiilikaasusta eroitettiin siinä löytyvät vieraat jätteet, tulikivi y.m.

WINDSOR, syysk. 10. — Windsorin kaupungin valtuuston selitetään käyttäneen äskettäin uutta keinoa työttömän ja puutteenalaisen perheen kaupungista poislähettämiseen. Eräälle yhdeksän-henkiselle perheelle ostettiin 100 dollarin "auto" ja käskettiin painumaan sinne mistä perhe oli tullutkin, Pembrokeen.

Perhe on mennyt ja valtuustolle selostettiin, että junaliput olisivat maksaneet enemmän kuin tämä "auto" ja perheen huoltaminen vieläkin enemmän. Kaikki valtuuston jäsenet eivät olleet tyytyväisiä, koska kokouksessa sanotaan syntyneen myrskyn senvuoksi, että täten annettiin "hyvä" esimerkki, sillä kaupunkia saatetaan vaatia hankkimaan kulkuväline toisillekin työttömille.

AMERIKALAINEN LUOKKAOIKEUS SAA MITÄ RÄIKEIMMÄN MUODON

LOS ANGELESIN JUTUSSA KIELLETÄÄN PUOLUSTUKSELTA OIKEUS TEHDÄ MUISTIINPANOJA — TARKOITUKSENA TEHDÄ VETOAMINEN MAHDOTTOMAKSI

Rajumyrsky saapunut Yhdysvaltain rannikolle

MOREHEAD, N. C. syysk. 12. — Santo Domingon rajumyrsky saapui tänään Yhdysvaltoihin, Atlannin eteläisellе rannikolle, missä se ilmeni ankaran tuulen ja ryöppysateiden muodossa.

Myrsky rikkoi Morehead Cityn ja Beaufordin, N. C. välisen puhelinlinjan. Se kiihtyi siinä klo 1 palkeilla päivällä. Vesi juoksi virtoinaan kaupungin kaduilla ja kaikki ulkosalla olevat ihmiset kiiruhtivat nopeasti suojaan. Ilmatoimisto oli tiedottanut etukäteen rannikoilla oleville laivoille lähestyvästä myrskystä. Toimisto selosti, että myrsky ei kulje kovin laajalla alueella, vaan että se saattaa olla ankara ja aiheuttaa huomattavaa tuhoa jos sen tie sattuu kulkemaan asuttujen seutujen läpi.

NORFOLK, V., syysk. 12. — Täällä olevaan rannikkovartioston päämajaan saapui klo 9.25 illalla Cape Lookoutista, N. C. radiotieto, mikä kertoi rajumyrskyn tuhonneen siellä tänään 12 rakennusta ja että rannikkovartiaston asema on myös pahoin tuhoutunut.

Tiedonannossa ei mainittu, että yhtään ihmistä olisi surmautunut, vaan että n. 100 pakolaista on saanut suojaa puoleksi tuhoutuneesta asemarakennuksesta. Kaikki puhelin- ja maaliikenneyhteys toisten asemien kanssa on katkennut. Myrskyn ilmoitetaan tehneen tuhoa monella muulla seudulla pitkin rannikkoa, missä se kulki n. 120 mailin tuntinopeudella.

Viimeiset kaivosmurhan uhrien ruumiit löydetty

PRINCETON, B. C., syysk. 12. Vasta tänään löydettiin viimeiset kuusi ruumista Blakeburnen hiilikaivannosta, missä elokuun 13 päivänä 45 hiilenkaivajaa surmautui ankarassa kaasuräjähdyksessä. Nämä viimeiset kaivosjoukkomurhan uhrien ruumiit löydettiin kuudennelta tasanteelta, missä ne olivat veden alla. Niitä ei löydetty ennenkuin vesi oli saatu pumppaamalla laskemaan.

LOS ANGELES, California, syysk. 13. — Täällä työttömäin mielenosotuksessa vangittujen tovereitten uudessa kuulustelussa, jossa seitsemän työläistä on vakavissa syytteissä, on mitä räikeimmällä tavalla paljastunut porvarillisen luokkaoikeuden häikäilemättömyys yrittäessään keinoilla millä hyvänsä teljetä työläistaistelijoita vankilaan.

Tuomari Wood eilen määritteli, että puolustusasianajajalla ja syytetyillä ei ole mitään oikeutta tehdä muita kysymyksiä lautakuntaan ehdokkaina oleville miehille, kuin työpaikkaa y.m. vähäarvoisia seikkoja koskevia tiedusteluja. Tämän ohella tuomari vielä kielsi puolustusasianajajalta tehdä muistiinpanoja näitten lautakunnan jäsenten lausunnoista, samalla katsoen tarpeettomaksi oikeuden kirjurinkaan läsnäolon tässä yhteydessä. Tällä edesottamisella ei suinkaan voi olla mitiään muuta tarkoitusta kuin tehdä mahdottomaksi védotessa perustella vetoomus tässä yhteydessä paljastuviin seikkoihin.

Maanjäristystä tuntunut Kreikassa

ATEENA, Kreikka, syysk. 12. — Korintin kaupungin asukkaat olivat tänään kauhuissaan maanjäristyksen vuoksi, sillä se tuntui jo aikaisemmin aamulla, mutta tuli kiihkeämmäksi iltapäivällä. Asukkaat pelkäsivät, että vielä saattaa tulla ankara maanjäristys kuten v. 1928, jolloin se hävitti koko kaupungin.

MESSINA, syysk. 12. — Messinan, Strombolin ja Liparin asukkaat pelkäävät edelleenkin Strombolin tulivuorta, joka on nyt äskeisen purkautumisensa jälkeen ollut ihmetelitävän hiljainen. Strombolin asukkaat ovat nukkuneet ulkona, hallituksen toimittamissa teltoissa.

Poliisi ampunut vaimonsa ja itsensä

TORONTO, syysk. 13. — Canadalainen ratsupoliisi Simon McIntosh, 30 v. ampui 23-vuotiasta vaimoaan Helenlä ja sen jälkeen ulos ja ampui itseään, kuollen heti. Mrs. McIntosh kuoli saavuttuaan St. Josephin sairaalaan, minne poliisit velvät hänet. McIntosh suuttui vaimoonsa, jonka kanssa hän oli kerinnyt olla naimisissa vasta kolme kuukautta, kun vaimo määräsi hänet poistumaan appivanhempiensa kotoa.

ALBERTAN HIILENKAIVAJAT HYLKÄÄVÄT TAANTUMUKSELLISEN JOHDON

HEITTÄVÄT TAANTUMUKSELLISEN AMMATTIJÄRJESTÖN JA LIITTOUTUVAT TAISTELURINTAMAAN TYÖVÄEN YHTENÄISYYSLIITON ALLA

Petkuttaja-nainen — ehkä ihanainen nähdä

NEW YORK, syysk. 13. — Ruth Miller, 21 v., joutui täällä joku päivä sitten huomattavan mielenkiinnon alaiseksi, kun hän ilmoitti lehdessä menevänsä naimisiin sellaisen miehen kanssa joka antaisi hänelle $1,000. Hän sanoi haluavansa rahaa, niin että hänen vanha äitinsä olisi "hyvin turvattu vanhoilla päivillään".

Poliisit etsivät nyt tätä neiti Milleriä. Kaksi miestä on selostanut vastanneensa ilmoitukseen, havaitsivat Ruthin miellyttäväksi ja ryhtyivät heti kaupantekoon. Toinen sanoi antaneensa $500, luvaten antaa hääpäivänä toisen $500. Toinen antoi heti $750. Poliisit ovat vanginneet kolme henkilöä, joiden he sanovat avustaneen neiti Milleriä, jonka on ollut petkutusjoukkueen päätekijä.

"Koiratorpparin" lapset takavarikoitu

CHICAGO, syysk. 13. — Kanen piirikunnassa oleva valtion syyttäjä toimitti kotitarkastuksen väkijuomien salakaupustelijan, Simon Debrockin asunnossa lähellä Auroraa, löysi 17 gallonaa väkijuomia minkä annoksen hän vei mennessään sekä myöskin Debrockin viisi pientä lasta. Whisky hävitettiin ja lapset annettiin piirikunnan oikeuden huostaan. Yleinen syyttäjä oli sitä mieltä, että nuoria tyttölapsia ei voida kasvattaa "hyvin" kapakassa.

Tämä toimenpide kiihoitti "märkiä" ja sai kannatusta "kuivilta" ja siitä tuli huomattava vaalikysymys Yhdysvaltain senaattorivaaleihin.

GALGARY, Alta., syysk. 12. — (Postitieto.) — Canadan kaivostyöläisten liiton Albertan piirikonventsioni on päättänyt hyljätä yleisen-nadalaisen työväenliiton taantumuksellisine petturijohtajineen ja liittoutua Canadan työläisten yhtenäisyysliittoon, mikä on Punaisen taloudellisen kansainvälisen canadalainen jaosto. Samalla kertaa päätti kaivostyöläisten konventsioni myös vetäytyä pois reformistien kontrolloimasta Canadan työväenpuolueesta. Tällaiset päätökset tulivat melkein yksimielisesti ainoastaan kolmen äänen vastustaessa tälle taistelutielle lähtemistä.

Näin suureen vähemmistöön joutuneet taantumukselliset ainekset jotka epäonnistuivat yrityksissään säilyttää kaivostyöläisten unio edelleenkin taantumuksellisten uniopomojen petoksellisten politiikkain alaisena, koettavat kaikkensa estääkseen kokouksen sujuvaa edistymistä ja tehdäkseen mahdottomaksi rakentavan työn militanttisen luokkataistelulinjan mukaisesti. Tässä työssään nämä taantumukselliset ainekset eivät kuitenkaan ole onnistumassa, sillä konventsionin edustajiston valtava enemmistö on päättänyt ryhtyä tähän työhön, eikä tule sallimaan petturijohtajain agenttien hajoittavan työn jatkumista.

Konventsionin edustajisto antoi työväen yhtenäisyysliiton veljesedustajien Lakemanin, Farbeyn ja Murphyn tervehdyksille valtavan vastaanoton, osottaen taistelutarmon vallitsevan maniossa pisteessä.

Mercoalin hiilenkaivajain edelleen ollessa lakkotaistelussa, jota vastaan hiiliparoonit ovat keskittämässä kaiken mahtinsa, musertaakseen sen, katsoi konventsioni yhdeksi tärkeimmäksi tehtäväkseen tukea tätä lakkoa ja aloittaa laaja ryntäys valmistautuakseen koko Albertan hiililuetta käsittävään lakkoon.

PUNA-ARMEIJA VALLANNUT JOKISATAMAN

Siangtan joutunut kumousjoukoille

J, syys. 13. — Kommuot eilen valloittivat Hunnassa olevan tärkeän ngin Siangtanin. Se siailin päässä Chengshasstien sotalaivat, jotka o- Changshassa, odottaen n hyökkäystä, saivat heen lähteä Siangtaniin. en vallatessa Siangtanin siellä heti neuvosto-

maakunnan pääkaupunin kerrotaan joutuneen antonilaisten joukkojen

ilmoitetaan, että Mukksen kolme huomattaaa Chang Hsueh-liang, ja Fan Fu-ling ovat iletä he eivät hyväksy nuodostettua pohjoisen hallitusta. Mainittujen rotaan vaativat sotatoimista Nankingin ja pohssin välillä.

alta saapuneet tiedot ojoisen allianssin keskitjoukkoja Shangtungin tarkoituksella murtaagin rintama ja valloitn Tsinan kaupunki nan-

luliikennettä ichshafenista divostokiin nnitellaan

syysk. 14. — Tri Hukäytyään Graf-zeppovassa, avasi siellä s ran ilmailuliikenämiseksi Friedrichshahin, Moskovaan, Jaan Vladivostokiin Siperi- meren rannikolla.

Viljamarkkinoita ei löydy Canadalle

OTTAWA, syysk. 13. — Canadan kauppaministeri Stevens etsii ulkomaisia markkinoita canadalaiselle vehnälle ja ohralle. Viime viikolla tiedotettiin Hamburgissa olevalle Canadan kauppakomissionerille, että täällä olisi n. 20 milj. bushelia ulosvietävää ohraa, Hamburgista tuli vastaus, että saksalaiset markkinat eivät ole perin suotuisat, koska sieltä on runsaasti venäläistä viljaa. Kauppakomissioneri tiedotti kuitenkin myöhemmin, että ohran tullia oli syysk. 11 p. alennettu sillä ehdolla, että käyttäjät ostavat vastaavassa määrin myöskin Saksan ruis- ja perunaliuskesekoitusta.

Englantiin ja Ranskaan tullaan lähettämään canadalaisesta, ranskalaisesta ja brittiläisestä vehnästä valmistettuja leipiä malliksi. Samasta jauhomäärästä valmistettu canadalainen leipä on 40 prosenttia suurempi kuin brittiläinen leipä ja 39 pros. suurempi kuin ranskalainen.

Detroitin ja Unkarin välinen lentomatka jätetty ensi vuoteen

DETROIT, syysk. 13. — Täällä on saatu tietää, että yhtämittaista lentomatkaa Detroitista Budapestiin, Unkariin, ei tulla suorittamaan tämän vuoden aikana. Kapt. Endres ja luutn. Alex Magyar, Unkarista, jotka saivat suoritettua kaikki valmistelut matkaansa varten, ovat tulletkin siihen päätökseen, että vuodenaika on jo liian myöhäinen.

Canadan kauppa Yhdysvaltain kanssa laskenut

WASHINGTON, syysk. 12. — Kauppajaoston julkaisemat numerot osoittavat, että Yhdysvaltain kauppa Canadan ja Suur-Britannian kanssa laski huomattavassa määrin heinäkuun aikana, vaikka Canada on vielä Yhdysvaltain paras ostaja. Suur-Britannian ollessa toisella tilalla.

Dominion ostot Yhdysvalloista laskivat heinäkuussa $55,058:iin ja Canadan tuonnit Yhdysvaltoihin laskivat $30,901,424:iin. Viime vuoden heinäkuun kauppa oli, viennit Canadaan $79,569,037 ja tuonnit $44,101,233.

Männyistä paperimassaa

WASHINGTON, D. C. syysk. 13. — Maanviljelysjaoston metsätuotelaboratorion taholta on ilmoitettu löydetyn uusi massavarasto nuorissa etelän männyissä.

Maanviljelysjaosto on selostanut, että etelän männyt eivät ole niin piikkisia kuin pohjolan männyt ja että varsinkin nuoria mäntyjä voidaan käyttää paperimassaksi, koska niissä ei ole vielä sydäntä ja niissä on hyvin vähän pihkaa. Maanviljelysjaosto on arvellut, että tämä saattaa mahdollisesti alentaa sanomalehtipaperin hintaa, koska etelän mäntyä on helpompi saada kuin kuusta, mitä on tähän asti käytetty melkein yksinomaan.

VAPAUS Canadan suomalaisen työväestön ainoa äänenkannattaja, ilmestyy Sudburyssa, Ont., kaikkina, paitsi sunnuntai- ja määrättyinä juhlapäivinä
VAPAUS (Liberty)
The only organ of Finnish Workers in Canada. Published daily at Sudbury, Ontario.
Registered at the Post Office Department, Ottawa, as second class matter.

General advertising rates, 75c per col. inch. Minimum charge for single insertion, 75c. The Vapaus is the best advertising medium among the Finnish people in Canada.

Toimitus, konttori, kirjakauppa ja paino omassa talossa Elm Streetillä.

Postiosoite: Vapaus, Box 69, Sudbury, Ont.

Puhelimet: Konttori 1038. — Toimitus 536W. — Kirjakauppa 2387W.
Phone: Office (job work, advertisements, etc.) 1038 — Editor 536W. — Bookstore 2387W.

ILMOITUSHINNAT VAPAUDESSA:
Kirjevaihtoilmotukset $1.00 kerta, $2.00 kaksi kertaa. — Avioliittoon menneille onnentoivotukset 40c palstatuuma. — Nimenmuuttoilmotukset 50c kerta, $1.00 3 kertaa. — Syntymäilmotukset $1.00 kerta, $2.00 3 kertaa. — Avioeroilmotukset $2.00 kerta, $3.00 kaksi kertaa. — Kiitosilmotukset $1.00 kerta. — Kuolemanilmotukset $2.00 kerta, 50c lisämaksa kiitoslauseelta tai muistovärsyltä. — Halutaan tiedot ja osoitetilmotukset 50c kerta, $1.00 kolme kertaa. — Tilapäisilmottajien ja ilmoituksenttudurien on, vaadittaessa, lähetettävä ilmoitushinta etukäteen.

TILAUSHINNAT:
1 vk. $4.50, 6 kk. $2.50, 3 kk. $1.75 ja 1 kk. $1.00. — Yhdysvaltoihin ja Suomeen sekä muualle ulk. maille: 1 vk. $6.00, 6 kk. $3.50 ja 1 kk. $1.00.

Isännöitsijä J. W. Ahlqvist.
Manager: J. W. Ahlqvist.

Office, Bookstore and Printshop: Vapaus Building, Elm Street.

All mail to be addressed: Vapaus, P.O. Box 69, Sudbury, Ont.

Jos sitte milloin tahansa saa vastausta ensimäiseen kirjeeseenne, kirjoittakaa uudelleen liikkeenhoitajalle yksityisellä nimellä: J. W. Ahlqvist, liikkeenhoitaja.

Neuvostoliiton työläisten taloudellisen aseman paraneminen

Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen kuudennelletoista kongressille esittämässään raportissa, joka koski ammattiliittojen tehtäviä uudelleen rakennuksen aikakautena, esitti toveri Schwernik muun muassa otsikossa mainitusta asiasta seuraavanlaisia numerotietoja:

On yleisesti tunnettua se seikka, että sosialistisen rakennustyön suurenmoisen edistymisen yhteydessä on työväenluokan elintasoa systemaattisesti kohotettu. Työläisten aineellista hyvinvointia kuin myös kulturellista tasoa on kohotettu. Talousvuonna 1927—28 oli palkkatyöläisten lukumäärä 11,456,000 ja talousvuonna 1929—30 13,129,000, siis 1,673,000 suurempi. 1927—28 oli suurteollisuuden palveluksessa 2,632,000 työläistä ja 1929—30 mennessä lisääntyi lukumäärä 3,029,000:een. Yksistään viimeisen puolen vuoden kuluessa lisääntyi Korkeimman Kansallisen Talousneuvoston kontrolloiman teollisuuden palveluksessa olevain työläisten lukumäärä 250,000:lla. Tämä osottaa, että proletariaatin diktatuurin perusta, työväenluokan voima, vallan ja järjestymisen perusta vaurastuu ja kasvaa.

Samaan aikaan lisääntyy ammattiliittojen jäsenmäärä. Niissä oli 1928 10,994,000 jäsentä ja 1930, pyöreissä luvuissa sanoen, 12,000,000. Työläisistä on keskimäärin 86.5 prosenttia järjestäytynyt teollisuusliittoihin, kaikkiin ammatillisiin ja teollisiin liittoihin järjestyneiden keskimääräisen prosenttimäärän ollessa 80.7.

Työttömyys vähentyy säännöllisesti. Yhden vuoden kuluessa on työttömäin lukumäärä vähentynyt 750,000:lla eli 12.3 prosentilla. Viime touko- ja kesäkuun aikana vähentyi työttömäin lukumäärä 300,000:lla. Vielä työttöminä olevista on 100,000 parhaillaan ammattikoulussa ja tullaan heidät heti harjotusajan loputtua asettamaan teollisuuden palvelukseen. Me kuljemme nopeasti kohti työttömyyden täydellistä likvideeraamista. Meillä on nyt jo suuri puute ammattitaitoisista — ja vieläpä ammattitaidottomistakin — työläisistä.

Palkat kohoavat. Teollisuustyöläisten keskinkertainen palkkataso on kohonnut 75 prosentilla viimeisen neljän ja puolen vuoden kuluessa. Puolueen ja ammattiliittojen keskusneuvoston uutten johtajain politiikka on kohdistettu alhaisimpain palkkaryhmäin ja perusteettomien työläisten palkkain kohottamiseen. Tämän päämäärän saavuttamiseksi myönnettiin 1929—30 40 miljoonaa ruplaa tarkotusta varten kootusta rahastosta systemaattisesti käytettäväksi. Mainitusta summasta peri kaivostyöläisten liitto 18 miljoonaa ja metallityöläisten liitto 11 miljoonaa. 1929—30 kontrollinumeroissa laskettiin kaivostyöläisten palkka kohoottavaksi 12 prosentilla, metallityöläisten 10 prosentilla ja keveäin teollisuuksien työläisten 4.6 prosentilla.

Palkkain kohottaminen on edelleen etupäässä kohdistettava tärkeimpien teollisuuksien työläisiin, kaivosmiehiin ja sulattotyöläisiin, suunnitelmanmukaisesti työskenteleviin ainesten voimistuttamiseen, palkkasuhteiden järjestämiseen piireissä ja alapiireissä, samanlaisen palkkataksan voimaan ottamiseen samanlaisissa ammateissa, palkkain kohottamiseen ammateissa, joissa on puute työläisistä, ja mitä läheisimmän yhteyden aikaan saamiseen työpalkan ja työn tuottavaisuuden kesken.

Olisi väärin, ja tosiasioita vastaan, jos me määrittelisimme työläisten aineellisen hyvinvoinnin kasvun vain yksinomaan palkkain kohoamisen perusteella. Talousvuoden 1929—30 ensimäisellä puoliskolla kohosi itsekunkin työläisperheen ansiotyötä tekeväin jäsenten luku, kohottaen perheen tuloja 15—16 prosentilla verrattuna vastaavaan ajanjaksoon 1928—29. Viime vuoden kuluessa on työläisten työkelpoisuus jälleen parantunut, tehden mahdolliseksi työläisperheen tulojen edelleen kohottamisen.

Talouspula, työväenluokka ja sosialipetturit

Laajahkossa katsauksessaan kuluvan vuoden toisen neljänneksen talouteen ja talouspolitiikkaan kapitalistisissa maissa käsittelee E. Varga myös otsikossa mainittuja asioita ja mainitsee niistä muun muassa:

Meidän piireissämme on tullut jo verraten yleiseksi käsitys, että talouspulan kuorma sälytetään pääasiallisesti työväenluokan ja työtätekevien farmarien kannettavaksi. Kapitalististen maitten työväenluokka kärsii suuresta työttömyyden lisääntymisestä, palkkain alennuksista ja työehtojen huonontumisesta. Nämä seikat ovat hyvin tunnettuja kaikissa maissa kommunististen lehtien lukijoille. Muutamissa maissa, esim. Englannissa, on työttömäin lukumäärä 50 prosenttia suurempi nykyään kuin vuosi sitten, toisissa on se lisääntynyt 100 prosentilla (Saksa). Yhdysvalloissa on työttömiä tällä haavaa noin kolme kertaa enemmän kuin vuosi takaperin, mikäli perin epätäydellisistä asiatiedoista voidaan päättää. Koko kapitalistista maailmaan käsittävä maatalous- ja raaka-ainepula on aiheuttanut joukkotyöttömyyttä senmoisissakin maissa, joissa moinen ilmiö on näihin saakka ollut miltei tuntematon — etelä-Amerikassa ja Aasiassa.

Tavanmukainen työttömyyden vähentyminen kesäkuukausien aikana on tänä vuonna jäänyt tapahtumatta pulan takia. Täydellisen työttömyyden ja lyhennetyn työskentelyajan aiheuttaman tappion suuruus työväenluokalle saatetaan nähdä Kuczynskin laskelmasta, jonka mukaan Saksan työläiset menettivät työttömyyden ja lyhennetyn työajan takia viime toukokuulla keskimäärin 10.6 markkaa viikkopalkastaan, jota vastoin edellisen vuoden toukokuulla he menettivät vain 4.98 markkaa. (Finanzpolitische Korrespondenz, kesäkuun 26 p. 1930.)

Tähän mennessä ovat ei-monopolisoitujen tavarain tukkuhinnat laskeneet kaikkein huomattavimmin, jotavastoin valmiitten teollisuustuotteitten tukku- ja jälleenmyyntihinnat ovat laskeneet vain mitättömän vähä. Tästä johtuu, että työläiset kuluttajina eivät itse asiassa hyödy mitään hintain alentumisesta, vaikka he joutuvatkin kärsimään palkkain alennuksista, työehtojen huonontumisesta ja työttömyydestä. Proletariaatti joutuu siis kantamaan suurimman kuorman talouspulasta.

Entä mitä tekee Toinen Kansainvälinen ja Amsterdamin Kansainvälinen moisen asiain tilan suhteen?

Toisen Kansainvälisen toimeenpaneva komitea hyväksyi viime toukokuussa yksimielisesti kansainvälistä talouspulaa koskevan päätöslauselman. *Vorwärts*-lehden toukokuun 13 p. numerossa on tuo päätöslauselma julkaistuna ja sisältää kokonaista 11 riviä. Mitä se sisältää?

Se alkaa työväenluokan tarpeitten tunnustamisella, lausuen:

"Kansainvälinen talouspula osottaa, että kapitalistisen tuotannon anarkia on vähempi ja vähempi sopusoinnussa kaikkien maitten työläisjoukkojen tärkeäin etujen kanssa."

Huomatkaa, että itse kapitalistinen tuotanto ei ole epäsovussa työläisten tärkeäin etujen kanssa, mutta ainoastaan sen anarkia. Ei-anarkistinen, "järjestetty" kapitalismi olisi nähtävästi hyvässä sopusoinnussa työläisten tärkeitten etujen kanssa.

Vaikka sosialifascistit ovat puolustaneet kapitalistista ratsionalisointia, niin se ei estä Toista Kansainvälistä lausumasta:

"Teollisuuden ratsionalisointi on lisännyt työn tuottavaisuutta ennen näkemättömässä määrässä. Mutta maailmantalouden kapitalistinen järjestäminen on saattanut työn tuottavaisuuden ennen kuulemattoman työttömyyden aiheeksi."

Totta. Mutta onko Toinen Kansainvälinen kehottanut työläisiä taistelemaan kapitalistista ratsionalisointia vastaan? Eipä tietenkään. Päinvastoin ovat työväen ministerit vielä tuon päätöslauselman hyväksymisen jälkeenkin korostaneet kapitalistisen ratsionalisoimisen välttämättömyyttä.

Mitkä ovat Toisen Kansainvälisen esittämät tunnukset?

"Toinen Kansainvälinen kehottaa kaikkia sosialistisia ja työväen puolueita vastustamaan kaikella voimallaan näitä taantumuksellisia toimenpiteitä (palkkain alennusta, työläisten turvallisuuden huonontamista ja nykyistä verotusjärjestelmää) ja tullitariffien orgioita."

Miten tämä "vastustaminen kaikella voimalla" tapahtuisi, se jätetään sanomatta. Ilmeisesti on kysymyksessä äänestys parlamentissa, ja siinä suhteessa saatetaan varmuudella sanoa, että Ranskan ja Saksan sosialifascistit (puhumattakaan Amerikan Työväenliiton byrokraateista) eivät tule toteuttamaan noita määräyksiä.

Päätöslauselmassa sanotaan edelleen:

"Samalla kun miljoonat työläiset ovat työttöminä, ajetaan työssä olevia ratsionalisoimisen avulla entistä suurempaan ja kuluttavampaan lihaksien ja hermojen jännittämiseen. Tämä ristiriita tulee pakottamaan työväenluokan alkamaan taistelun työviikon lyhentämiseksi 48 tuntia lyhemmäksi."

Toinen Kansainvälinen ei mitenkään kehota seuraajiaan ryhtymään tähän taisteluun. Päinvastoin koettaa se saboteerata tuota taistelua, asettamalla sen riippuvaiseksi kerrassaan mahdottomasta tilanteesta.

"Tämä taistelu kuitenkin edellyttää, että kahdeksantuntinen työpäivä, entisten taisteluitten tulos työajan lyhentämiseksi tulee pysymään turvattuna."

"Toinen Kansainvälinen tämän takia huomauttaa osastoilleen, että on välttämättä käytettävä kaikkia keinoja Washingtonin konventsionin ratifioimisen takaamiseksi."

Kun tiedetään, etteivät kapitalistiset suurvallat millään ehdolla vahvista Washingtonin konventsionia (koskien kahdeksantuntisen työpäivän käytäntöön ottamista), sisältyy tuohon ehtoon sabotaashi taistelulle työviikon lyhentämiseksi 48 tuntia lyhemmäksi.

Itävaltalais-marxilaiset tahtovat koko elinaikansa pitää työväenluokkaa riiston, työttömyyden ja joukkokurjuuden alaisena, ja itselleen edustajapaikkoja parlamentissa ja ministerisalkkuja. Kapitalismin kukistamisen jättävät he tuleville sukupolville.

Sosialidemokratian "järjestetyn kapitalismin" teoria ei löydä pelastusta kapitalismin talouspulasta

EIKÄ CANADAN PARLAMENTI SSA ESITETTY $20,000,000 LUOVUTTAMINEN "YLEISIÄ TÖITÄ VÄRTEN" MERKITSE TYÖTTÖMYYDEN LOPETTAMISTA

Sosialidemokraatit, jotka ovat kapitalismin vakiintumisen kaudella Hillferdingin johdolla kehittäneet "järjestetyn kapitalismin" teorian, väittelevät, että lisääntyvän keskittymisen kautta liikekriisit voitaisiin välttää, kapitalismi muuttuisi, järjestynyt talous tulisi nykyisen kaaoksen ja anarkian tilalle. Tästä johtuu, että he esittävät ja pyrkivät kaikin keinoin johtamaan työläiset osallistumaan osakkeiksi tulemisen ja "säästöjen" kautta kapitalistisen luottopolitiikan säännöstelemiseen, samanaikaisesti kun estävät heitä taistelusta, saarnaamalla työn ja pääoman yhteistoiminnan oppia. Tätä kysymystä koskevana on kehitetty erikoinen kirjallisuuskin jossa johtavana esiintyvät porvarilliset taloustieteilijät.

Luottopolitiikkaa uhkaa yhdellä kädellä liikkeellä olevan rahan paisuttaminen ja arvon alentaminen toisaalla markkinain puute. Luoton ulottaminen yhä laajemmalle merkitsee lisääntyvää tuotantoa mutta lisääntyvä tuotanto on mahdoton ellei ole vastaavaa kysynnär kasvua. Teoreettiselta kannalta katsoen hyvä luottotila voidaan säilyttää jatkuvasti laajentaen luottosuhteita, markkinain puuteessa luomalla uusia ostovoimia luotolla. Tämä tapahtui maailman suursodan ajalla uusien luoton muotojen (lainojen, bondilainojen y.m.) ulosantamisen kautta. Hallitus myöskin kohotti ostokykyään kunnes se kontrolleerasi tehdastuotannon.

Mutta miksi ei kapitalismi, käyttäen luottosuhteita ja lisäten tuotantoa, käytä kaikkia työvoimia? Miksikä, huolimatta pankkien ja luottolaitoksien kaikista keinoista maailman talous on nyt ajautunut kriisiin, josta seurauksena yli kaksikymmentä miljoonaa työttömiä marssii kaduilla? Mistä se johtuu, että parhainpina sodanjälkeisinä vuosina työttömyys ei laskenut alemmaksi 8 miljoonaa korkealle kehittyneissä kapitalistisissa maissa? Kaikki tämä osottaa täydellisen vararikon kapitalismin luoton käytön kehittämisessä paisuttaakseen liikeasemaansa ja pelastuakseen kriisistä. He pyrkivät toteamaan, että oikealla luottopolitiikalla rikkaudet voidaan uudestaan jakaa, niin että kaikki vallitsevat tuotantovoimat voidaan panna liikkeelle ja tuotantokykyä lisätä. Käsittääksemme kuinka ontto tämä teoria on, tarvitsemme vain muistaa Marxin alkeellisinta opetusta, että kapitalistinen tuotanto, vaikkakin perustuu tavaratuotannolle kauppaa varten, ei voi tuottaa vain tuottamisen vuoksi, mutta pitemmän päälle täytyy tuottaa kulutusta varten.

Luottoteorialla tullaan vain siihen johtopäätökseen, että jos halutaan keinotekoisesti pulaa lievittää, niin täytyy kuluttajia rahastaa. Porvarillisten valtioiden taholta tässä ymmärryksessä turvaudutaan yleisten töiden järjestämiseen lamaannuksen aikana. Niin pian kuin talouskriisi alkoi vaikuttamaan alettiin paikallisesti puhumaan yleisistä töistä, hätäapupaloilla. Yhdysvalloissa kehitti Hoover huomattavan yleisten töiden ohjelman. Nyt tulee Canadan parlamentin kautta Bennettin suuriäninen esiintyminen "yleisten töiden" kehittämiseksi 20,000,000 dollarin myöntämisellä, muka työttömyyden lieventämiseksi. Tosiasiana pysyy, että vain pieni osa tästä tulee työttömyyden lieventämiseksi. Se on luonnollisesti tosioloihin verrattuna vain pluffausta. Pääsiallisimpien tuotantoalojen lamaantuminen merkitsee satojen tuhansien (maailman mitassa kymmenien miljoonien) työttömäin joukkojen jatkuvaa kasvamista ja tarvittaisiin niin ollen suunnattomat pääomat niille työn varaamiseksi, eikä kapitalistiset valtiot siitä voi tehdä yleisten töiden kautta. Nyt kysymyksessä olevasta 20 miljoonasta vain murto-osa tulee työläisille palkkoina. Jos se maksettaisiin työttömille palkkoina, niin saattaisi se kapitalistisen valtion kokonaan pois tasapainosta. Budjettia täytyisi kohottaa, ja se taaskin tapahtuisi taantumuksellisen uniobyrokratian ja sosdemokratien esittämillä keinoilla, työläisten veroittamisella, joiden palkkoihin iskee jo työnostajaluokan hyökkäys ja työttömyys. Kapitalistit kieltäytyvät veroista ja tälläkin hetkellä vaativat verojen laskemista.

Näin me saamme yhteenvedon sosialidemokratien ja kapitalistiluokan edustajien yrityksistä pelastua kriisistä, joka on seuraava: (1) Luoton laajentaminen voi joissakin tilanteissa merkitä kysynnän lisääntymistä, jos on vallitsemassa yleinen nousukausi, mutta sittenkin lopullisesti aiheuttaa se epänormaalisen hintain nousun, johtaen työläisten todellisten palkkojen laskemiseen ja työläisten elintason polkemiseen, siis koituen työläisille vahingoksi. (2) Se teoria, että käytettäisiin luottopolitiikkaa kapitalistisen talouden reguleeraamiseksi kriisistä pelastuakseen, ei pidä vähääkään vettä, varsinkaan nykyisen kroonillisen pulakauden puitteissa kärjistää se kriisin vaikutuksen syvällisyyttä. (3) On kokonaan mahdoton harhaluulo olettaa kapitalistisen valtion rahastavan kuluttajaa, sillä kapitalistinen tuotanto perustuu tuotantovälineiden ja rikkauksien yksityisomistukseen, mikä aiheuttaa ristiriidan tuotteiden jaossa. Laajojen omistamattomien työläisjoukkojen rajotettu ostokyky jatkuvasti ehkäisee tuotannollisten voimien kehittymistä, samanaikaisesti kuin ylituotanto maailman mitassa on jo antanut ankaran iskun kaikille perusteollisuuksille.

KESKUS.

Luokkatuomioistuimet fascisti-Suomessa alkaneet toimia

Minkälaisista "rikoksista" fascisti-Suomen "oikeuksissa" työläisiä syytetään

Olemme aikaisemmin kertoneet niistä sadoista vangitsemisista, joita fascisti-Suomessa jälkeen fascistikaappauksen on toimeenpantu työläisten keskuudessa. Nyt on ensimäinen näiden vangitsemisten johdosta syntynyt juttu jätetty ohranan "valmistamana" Turun hovioikeuden käsiteltäväksi. Puheenaolevassa jutussa on kaksitoista syytettyä, joista neljä äsken hajoitetun "parlamentin" edustajia.

Silloin kun Svinhufvudin juuri valtaannoussut fascistihallitus Lapuan fascistien määräyksestä määräsi työväen ja pienviljelijäin eduskuntaryhmän jäsenet vangittavaksi, oli vangitsemismääräyksellä "perusteena", että mainittu eduskuntaryhmä on "katsottava lakkautetun sosialistisen työväenpuolueen jatkoksi ja siis rikolliseksi". Mainitun eduskuntaryhmän jäsenistä sai kuitenkin ohrana pidätetyksi ainoastaan neljä, toisten päästessä pakoon ulkomaille, taikka piileskellä metsissä valnoojiaan paossa. (Myöhemmin on vangittu tosin viideskin työväen edustajista, nim. Pekka Strengell Suonenjoelta, mutta hänen syytteeseenpanonsa ei ole ehtinyt puheenaolevan jutun yhteyteen).

Nyt on ohrana lähettänyt kahdentoista syytetyn "kuulustelupöytäkirjat" Turun hovioikeudelle käsittelyä varten ja ilmenee niistä, että syytetyitä enimmäkseen syytetään julkiseen järjestötoimintaan osanotosta, siis valkoisen Suomen lainkeinkin puhteissa tapahtuneesta toiminnasta. Tämä juttu siis on oireellinen toisille lukemattomille seuraaville "valtiopetosjutuille", että syytettyjen tuomitsemisessa ei aijotakaan nojata mihinkään lakiin, vaan aijotaan heidät tuomita summamutikassa vain siitä syystä, että ovat mielipiteiltään vallitsevan terrorikomennon vastustajia, huolimatta vaikka eivät olisi millään tavalla rikkoneet edes voimassaolevia "kansanvalta-sia" lakeja. Tuomitaan siis suorastaan väkevämmän oikeudella, fascistisiin pistimiin perustuvalla terrorivallalla.

Syytettyinä tässä jutussa ovat seuraavat työväenjärjestöissä ja niiden luottamustehtävissä toimineet työläiset: kansanedustajat Jaakko Arvid Liedes Iistä, Oulun lähistöltä, Eino Oskari Pekkala Helsingistä, Jalmari Rötkö Lappeenrannasta ja Heikki Väisänen Iisalmelta. Toiset syytetyt ovat "Työväenjärjestöjen Tiedonantajan" toimittajat Edvard Rudolf Parviainen, Armas Aikiä ja Antti Timonen ("Inkvisiittori") sekä kirjapainotyömies Uuno Arvo Laurikainen, varastomies Axel Edvard Mannila, toimitsija Urho Viljam Väre, konttoriapulainen Lempi Inkeri Hulkkonen ja puuseppä Otto Mikkola.

Asiakirjoihin tutustuttuaan kanneviskaali on jättänyt syytekirjelmänsä hovioikeudelle. Kanneviskaali tekee siinä aluksi selkoa kommunistisen toiminnan eri muodoista. Yksityisten syytettyjen suhteen kanneviskaali katsoo, että he ovat osallistuneet "asiakirjoista" ilmikäyvien selkojen perusteella pääasiallisesti seuraavasti:

Jaakko Edvard Liedes on toiminut eduskuntavaalien aikana 1907—28 Kemin työväen vaalikomitean vaalitoimitsijana sekä vuodesta 1924 alkaen karisanedustajana sosialistisen työväen ja pienviljelijäin eduskuntaryhmän jäsenenä kaikilla valtiopäivillä.

Eino Oskari Pekkala, joka marrask. 22 p. 1922 oli päässyt kärsimästä korkeimman oikeuden hänelle valtiopetoksen valmistelusta huhtik. 20 p. 1921 tuomitsemaa rangaistusta, on toiminut kansanedustajana ja sosialistisen työväen ja pienviljelijäin eduskuntaryhmän jäsenenä vuosien 1927—28 valtiopäivillä, joilla hän on on ollut ryhmän varapuheenjohtajana, ja vuoden 1927 valtiopäivillä sen lisäksi ryhmänsä valmistavan valiokunnan jäsenenä, jotapaitsi Pekkala on eri aikoina ollut läheisessä kosketuksessa Suomen kommunistisen puolueen toimihenkilöiden kanssa.

Jalmari Rötkö on vuodesta 1923 kuulunut Lappeenrannan sosialistisen työväenyhdistyksen johtokuntaan toimien yhdistyksen varapuheenjohtajana ja rahastonhoitajana sekä keväästä 1924 perustavana jäsenenä Lappeenrannan sosialistiseen nuoriso-osastoon yhdistyksen lakkauttamiseen asti. ollut jäsenenä Lappeenrannan työväen vaalineuvostossa ja puheenjohtajana Lappeenrannan työväen vaalikomiteassa kuin myös kansanedustajana ja pienviljelijäin eduskuntaryhmän jäsenenä vuoden 1929 valtiopäivillä, toimien viime keväänä myös ryhmän valmistavan valiokunnan jäsenenä.

Heikki Väisänen on kuulunut Iisalmen sosialistiseen nuorisoyhdistykseen sen lakkauttamiseen asti sekä toiminut kansanedustajana ja sosialistisen työväen ja pienviljelijäin eduskuntaryhmän jäsenenä vuoden 1929 valtiopäivillä.

Antti Timonen, jonka hovioikeus syysk. 15 p. 1919 on tuominnut m.m. yllytyksestä kapinaan kilhoittavan painotuotteen levittämiseen yhteensä 4 v. 4 kk. 4 päivän kuritushuonerangaistukseen sekä menettämään kansalaisluottamuksensa 6 vuodeksi yli vapausrangaistusajan, on päästyään helmik. 1 p. 1923 sanottua rangaistusta kärsimästä ehdonalaiseen vapauteen, liittynyt jo huhtik. 28 p. 1923 Sörnäisten sosialistiseen nuoriso-osastoon, valittu Uudenmaan sosialistisen nuorison piirijärjestön edustajakokouksessa huhtik. 24 p. 1925 sanotusta nuoriso-osastosta tuon piirijärjestön toimikuntaan, ottanut sanotun piirijärjestön edustajana osaa Turussa lokak. 9—11 p. 1925 pidettyyn sosialistisen nuorison koko maata käsittävään neuvottelukokoukseen, liittynyt jouluk. 26 p. Helsingin nuorten työläisten opintoyhdistykseen, kuuluen yhdistykseen aina sen lakkauttamiseen asti huhtik. 26 p. 1930, osallistunut ainakin v. 1923 komiteatoimintaan, ollut yhteistoiminnassa SKP:n toimitsijain kanssa sekä toimiessaan sanomalehtimiehenä kevättalvesta 1925 viime kesäkuun alkuun pyrkinyt tuossa toimessa ollessaan edistämään sanotun puolueen rikollisia tarkoitusperiä m.m. noudattamalla puolueen ohjeita ja määräyksiä.

Edvard Rudolf Parviainen, joka vuodesta 1927 alkaen on ollut läheisessä yhteistoiminnassa SKP:n toimihenkilöiden kanssa puolueen tarkoitusperien saavuttamiseksi, on kesäkuussa 1929 toiminut Helsingin työväen vaalikomitean lähettämänä kiertävänä vaalitoimitsijana Uudenmaan läänissä sekä eräiden Helsingin työväen komiteain valtuutettuna osallistunut kominternin ja SKP:n aloitteesta Göteporissa heinäk. 21 p. 1927 pidettyyn elok. 1 p:n eli n.k. punaisen päivän viettoa valmistelevaan, imperialistisen sodan vastaiseen konferenssiin, mistä sitten on ollut seurauksena, että Suomessakin on yritetty elok. 1 p. 1929 järjestää vallankumouksellista joukkotoimintaa, minkä ohessa Parviainen, joka lokakuussa 1929 on ollut Helsingissä ilmestyneen Työväenjärjestöjen Tiedonantaja-nimisen kommunistisen lehden pää- ja vastaavana toimittajana aina lehden kesäk. 14 p. 1930 tapahtuneeseen lakkauttamiseen asti, on tuota lehteä toimittaessaan tarkoin seurannut ja noudattanut SKP:n rikollisia ohjeita ja määräyksiä.

Uuno Arvo Laurikainen, joka heinäk. 22 p. 1928 oli päässyt kärsimästä hovioikeuden hänelle valtiopetoksen valmistelusta kesäk. 29 p. 1926 tuomitsemaa rangaistusta, on, liittyttyään sanotun heinäk. 30 p. Helsingin nuorten työläisten opintoyhdistykseen, ryhtynyt jatkamaan valtiopetoksellista toimintaansa ottaen ja jatkuvasti aina syksyyn 1929 Helsingissä ja muuallakin ohjaajana ja avustajana tehokkaasti osaa kommunististen opintoyhdistysten ja komiteain toimintaan sekä toimien syksyllä 1928 ja keväällä 1929 Helsingin työväen vaalikomiteain palkkaamana vaalitoimitsijana Pohjois-Karjalassa ja harjoittaen matkoillaan vallankumouksellista kiihoitusta, minkä ohessa Laurikainen on ainakin vuoden 1929 syksystä alkaen Helsingissä ja muuallakin SKP:n toimitsijana huolehtinut salaisen kirjallisuuden säilyttämisestä ja jakamisesta sekä yhteysmiehenä järjestänyt salaisten toimitsijoiden ja johtohenkilöiden tapaamisia Helsingissä kuin myös elokuusta 1929 ollut valtiollisten vankien huoltoyhdistyksen toimitsijana ja samalla yhdistyksen sihteerinä pyrkien näissäkin toimissaan tehokkaasti tukemaan SKP:a sen taistelussa rikollisten päämäärien hyväksi.

Axel Edvard Mannila, joka maalisk. 21 p. 1927 oli päässyt kärsimästä hovioikeuden hänelle valtiopetoksen valmistelusta maalisk. 18 p. 1925 tuomitsemaa rangaistusta, on sen jälkeen Helsingissä ryhtynyt jatkamaan valtiopetoksellista toimintaansa osallistuen monella tavoin erinäisten kommunistisia tarkoituksiä ajavien järjestöjen toimintaan sekä innolla johtaen ja avustaen edellämainittua opintoyhdistys- ja komiteatyötä, jotapaitsi Mannila on ollut läheisessä kosketuksessa SKP:n salaisten toimitsijain kanssa puolueen tarkoitusperien toteuttamiseksi.

Urho Viljam Väre, päästyään toukok. 26 p. 1926 kärsimästä korkeimman oikeuden hänelle valtiopetoksen valmistelusta maalisk. 16 p. 1925 tuomitsemaa rangaistusta, on ryhtynyt jatkamaan valtiopetokselista toimintaansa järjestäen ja ohjaten Kemin työväen vaalitoimikunnan palkkaamana toimitsijana ja sihteerinä sekä edistäen huomattavalla tavalla kommunistien vaalitoimintaa sen kaikissa muodoissa Kemissä ja Oulun läänissä harjoittaen vaalipuheiden varjolla valtiopetokselista kiihoittusta syksystä 1926 kesäk. 30 p:ään 1930, jolloin hänet on määrätty SKP:n jäsenenä Helsingin työväen vaalikomitean toimitsijaksi, jossa toimessa hän on ollut viime heinäk. 1 p. tapahtuneeseen pidättämiseensä asti, minkä ohessa Väre on kuulunut ainakin vuoden 1928 alusta seuraavan vuoden lopuun nyt lakkautettuun Kemin työväen nuorisoklubiin ja sittäpaitsi ollut yhteistoiminnassa SKP:n salaisten toimitsijoiden kanssa ja kaikissa toimissaan pyrkinyt tehokkaasti valkuttamaan puolueen rikollisten päämäärien hyväksi.

Armas Aikiä, joka lokak 20 p. 1928 oli päässyt kärsimästä korkeimman oikeuden hänelle valtiopetoksen valmistelusta marrask. 5 p. 1926 tuomitsemaa rangaistusta, on sen jälkeen toimitsijain kanssa, ottaen osaa Vaasan piirikomitean kokouksiin, jonka jälkeen Aikiä on, palattuaan viime helmikuun lopulla Vaasasta Helsinkiin, stellä jatkanut sanottua rikollista toimintaansa helsinäk. 18 p. 1930 tapahtuneeseen pidättämiseensä saakka toimien sanomalehtimiehenä ja pitäen kiihoituspuheita sekä järjestäen salaisten toimitsijoiden tapaamista.

Lempi Inkeri Hulkkonen liittyttyään elokuussa 1925 Sörnäisten sosialistiseen nuoriso-osastoon on kuulunut vuodesta 1926 alkupuolelle vuotta 1928 Helsingin nuorten työläisten opintoyhdistykseen toimien syksystä 1927 yhdistyksen johtokunnan jäsenenä, ja ollut juhannuksesta 1929 kuluvan vuoden helmikuun loppuun jäsenenä Vaasan nuorten työläisten opintoyhdistyksessä, jonka jälkeen Hulkkonen, muutettuaan viime maaliskuussa Helsinkiin, on toiminut SKP:n salaisessa yhteyspalveluksessa, jollaiseen yleensä otettiin vain luotettavia kommunisteja, sekä että

Otto Mikkola, joka marrask. 13 p. 1925 oli päässyt ehdonalaiseen vapauteen kärsimästä hovioikeuden hänelle maanpetoksesta lokak. 19 p. 1923 tuomitsemaa rangaistusta, on kuulunut Tampereella tammikuusta 1927 vuoden 1929 loppuun SKP:n Tampereen piirikomiteaan ja v. 1929 n.k. toimitsijain soluun, jonka ohessa Mikkola on vuoden 1928 alusta ollut jäsenenä Tampereen työväen palkallisjärjestössä.

Kaiken edelläesitetyn perusteella vaditi v.t. kanneviskaali, että mainitut henkilöt tuomitaan Rl. 11 luvun 4 ja 6§:n nojalla, sellaisina kuin ne ovat muutettuina huhtik 21 p. 1894 annetussa asetuksessa valtiopetoksen valmistelusta sekä että syytetyillä tavattu rikolliseksi katsottava kirjallisuus julistetaan käyttämättömyyteen saatettavaksi.

Kun kanneviskaali samalla katsoo selvitetyksi, että spsialistisen työväen ja pienviljelijäin puoluejärjestö on tarkoitettu lakia kiertäen jatkamaan lakkautetun Suomen työväen puolueen toimintaa, ja kun tuo järjestö siis sen perustamisesta alkaen on toiminut vastoin lakia, niin vaatii kanneviskaali, että sosialistisen työväen ja pienviljelijäin puoluejärjestö sekä keskusjärjestöt, Helsingissä toimivat työväen vaalineuvosto ja vaalikomitea, yhdistyksistä tammik. 4 p. 1919 annetun lain 21 ja 33.§§:n nojalla, ensiksimainitun lainkohdan sellaisena kuin se on muutettuna laissa tammik. 10 p:ltä 1930, julistetaan lakkautetuiksi.

*

Kuten alussa olemme maininneet, aijotaan osa syytetyistä tuomita pelkästään julkisissa järjestöissä toimimisesta ja toiset sellaisten teennäisten, ohranan tuinetulla tavalla aikaansaamien, syytösten nojalla, että syytetyt olisivat olleet tekemisissä Suomen kommunistisen puolueen johtavien elimien kanssa, ottamalla siltä m.m. toimintaohjeita.

Erikoista huomiota herättää yllaolevissa kanneviskaalin perusteluissa se, että siinä vaaditaan hovioikeutta julistamaan lakkautetuksi työväen vaalikomiteat y.m. työväenjärjestöt. Itsestään lakkautusvaatimus ei ole mikään ihmeteltävä, mutta se, että "oikeudenkäynnille" tahdotaan sillä antaa mahdollisimman laillinen leima. Tosiasia nim. on, että **kaikki työväenjärjestöt voimistuleurojs myöten ovat Suomessa olleet lakkautettuja jo kuukausia sitten.** Ja työväen toiminnan — nim. julkisen — lakkauttajina ovat olleet fascistit ja Svinhufvudin hallitus. Siis varsinkin ulkomaihin nähden aijotaan näytellä laillista naamaa, kuinka muka kaikki käy lain kirjaimen mukaan, vaikka todellisuudessa laillisuutta — porvarillistakaan — ei Suomessa ole käytännössä koskaan ollutkaan. Työläiset ovat aina olleet asetetut lakien ulkopuolelle.

Palaamme jutun käsittelyyn, kun se tulee esille mainitussa "oikeuslaitoksessa".

TYÖVÄEN URH...

Urheilu ja sodan vaara

Porvarit ovat viimeisten vu... aikana runsaasti lisänneet t... taansa urheilun alalla. Ei k... aikaisemmin ole porvarit s... rieet rahaa niin paljon urh... ei koskaan aikaisemmin ole urh... saanut niin paljon sijaa s... lehdistössä, eikä koskaan ennen t... pidetty niin hyvää huolta urh... keskittämisestä ja järjestämi... On myöskin aivan selvää, että ... mä ei ole mitään tilapäistä, ... on se osa porvareiden pyrkimyk... määrättyyn suuntaan.

Ja tätä tarkoitusta ei ole ... arvata. Porvarit tietävät että ... vaan sotaan tullaan paras rekry... aines armeijoihin ja laivast... saamaan urheiluseuroissa t... tuista miehistä. Sentuoksi s... nykyään porvarillisten urheilu... jestöjen työtelläsyys sodanv... lähestyessä enempi ja enempi ... tila

eruutus koskeva Kalle Lampaista

lle on lakimies- Beeman, Fort esta jätetty il- Lampainen, Ma- tulleensa her- No. 104 ja 110 isen kokemuk- otuksessa, jon- ut Aug. Tillo-

ja vahingonkor- aissa sanotaan, simäisen tiedon ssä tilaisuudes- oikaistava leh- jaava kirjotus, vollisuudeksem- Vapaudelle tä- ruttua ei meil- ko tässä Aug. sa "Metsätyö-

läisen kokemuksia" oli todelliset henkilöt kysymyksessä vai oliko se kokemusperäistä, tositapahtumiin perustunutta olojen kuvausta — kertomus — jommosena sen pidimme, sillä kirjotusta ei ole julkaistu uutisena tai artikkelina.

Koska Vapaudelle ei ole mitään syytä persoonakohtaisesti, yksilönä, loukata tai herjata Mr. Kalle Lampaista, niin Vapaus puolestaan peruuttaa osallisuutensa ja pyytää anteeksi mahdollisesti Mr. Kalle Lampaiselle aiheuttamamme mielipaharmin ja antaa tilan lehdessä julkaista oikaisun tai selostuksen, koskeva kirjotuksessa olleita tapahtumia.

Sudbury 13 p. syysk. 1930.

J. W. AHLQVIST,
Vapauden liikkeenhoitaja.

. juoksu, aika Rasulan seiväs- Rasula pääs-

oikain 10-otte- ylivoimaisesti. den mies. Kor- 1.45 ja 400 m. na T. Parkko. os vain piisaisi

lpailuohjelmana 1500 m. 800 ai myöskin tä- ri H. Jaakkola 2.4. (Ulkopuo- 5000 m. juok- uta kuin kaksi, järvi. 3 km. rijärvi ravelta, en puute. Siit- het 1,500 m. otti ikämies K. ohtoa aina vii- asti, Rasula Leino ja Park- ää hätää, Ra- n ja piti lop- oli huono, kun W. Vesa pääs- . He suoritti- yöhemmin.

ulokset kusta-

nppainen, aika 12.6; 3) L. ush.: 1) E. 2) A. Hanka 5.39. Kuula: ; 2) W. Vesa s 9.56. Kor- 1.60; 2) E. 3) I. Renfors . Kemppainen Hanka 57.5; 10 aidat: L. Kemppainen 20.8. Kiekko: E. Kemppai- Vesa 27.02. 3.10; 2) W. rpi 2.75. Kei- painen 43.18; 3) W. Vesa E. Kemppai- esa 5.13.5; 3)

ulokset: 1) pist.; 2) Eino 3) Wili Vesa pi 489.98. ottelun tulok- 543.19 pist. 02.04. m.: 1) M. Vesa 2.17;

Kyrölä aika 4.52; 3) K.

Kyrölä aika

äivä suoritet- n viestinjuok- en Viestin jä- tä kuitenkaan . Metsämie- saaneet kän- siinä laskussa Hankalla ja a N. Näsillä Hanka käytti Näsi 62 sek. aika 3.54.2. .08. Suurem- E. Kemppai- miesten jouk- aakkolan aika

s tämän ke- ittynyt. Nyt tuttava aree- n sukset jal- lunta.

kana ollut.

uutisia

renssin päät- kaisemmin il- vielä sanoa iltamat pi- jos ei kaikki at alkaa kel- lla. Ohjelma ja arvokasta, puheita, ru- kkolausuntaa lon johdolla. ksinen' kap- la" y.m.

nyt kaikki a silloin jou- ähin naisten n.

illä varoilla stajain mat- npäämaksu oa — O. A.

Syystoiminnan alkujuhlat Torontossa

Varsinaisen syystoiminnan alkajaisjuhlat järjestää Canadan Suom. Järj. Toronton osasto ja voimisteluseura Yritys yhteisillä voimilla kuluvan syyskuun 21 päivänä Don-haalilla. Juhla alkaa kello 7 illalla. Pääsy tilaisuuteen on kaikille vapaa. Tulkaa itse ja tuokaa toverinnekin!

Malvern, Ont.

Olen lukenut ja kuullut, että tulvat, sateet ja myöhemmin kuivuus on tehnyt vahinkoja monilla farmeilla. Meidän seutu on säilynyt kaikilta yllämainituilta vaaroilta, joten farmarit Agincourtissa, Marhamissa Pickeringissä ja muissa lähiseuduissa ovat saaneet välttävän, jopa aika runsaankin sadon. Heinä menestyi mainiosti, korjattiin kauniin vihertävänä, joka laji. Kaurat, ohra ja vehnä saivat hiukan sadetta, joka ei kuitenkaan vaikuttanut mitään, moni puikin heti viljansa pellolla. Pienfarmareille menestyi kaikki vihannekset hyvin, vaan kaali, joka kaipasi sadetta myöhästyi. Kurkkusato on välttävä, vaan niiden muoto ei ole kaunis, kuten se pitäisi olla jos säteet olisivat olleet aikanaan. Tämän tähden hinta on alhainen. Erittäin hyvä sato oli vaapukoilla ja viinimarjoilla.

"Kieliset" ahkerasti käyvät kirkossa, ja äänestyksen aikana pitivät hyvää huolta että nykyisin viroissa istuvat miehet pysyisivät asemissaan. Allekirjoittanut kieltäytyi siihen kärryyn istumasta. Joku entisistä sosialisteista on tosissaan tullit kirkon kannattajaksi (harvinaista kyllä) ja nyt hänen palkallaan papit kovin touhuavat aina sunnuntaisin. Torontostakin tulee lampaita paimenten hellään suojaan. Keitä ei miellytä tämä saavat olla kaikkea "kanssakäymistä" vailla. — Klaudie Sivak.

Farmarit tuotteitaan kaupalla Torontossa

On kaunis, varhainen aamu, vilden seudussa. Troki lähtee jyskyttämään Torontoa kohti Malvertonista. Pariskunnan mieli oli hilpeä kun lopultakin tuli aika että pääsee farminsa tuotteita kaupalle. Sitä voi tehdä noin 4—5 kuukautta ja loppukuukaudet vuodesta vaan muistella sitä aikaa. Täytyy takoa niin kauan kun rauta on kuuma.

He seisahtuvat tuontuostakin kauppojen edustalle myyden ja tarjoten tavaraansa. Kun kuorma kevenee, alkavat he käydä yksityisten perheiden luona. Muun muassa soittavat erään puolalaisen ovelle. Vaimo tulee ovelle itkeneenä, — mies on karannut kotoa jättäen kaikki velat maksamatta, talosta ajetaan ulos, lapsia on neljä, äiti työhön kykenemätön, pian on viiden perheen jäsen maailmassa. — — —

Farmarit soittavat ukrainalaisen entisen ostajansa, ovelle. Sieltäkin äiti tulee itkien, murtuneena tykkäämään, vaan umpimielisenä. Se on Simcoe kadulla, eräässä kellarikerroksessa. — Vihdoin hän alkaa kertomaan, että kaksi hänen työtöistänsä 10 vuotiaat, oli joutunut roikaleiden käsiin — — — vaan ihmiset ehtivät hätään. Miehet vangittiin ja siitä oli oikeusasia noin 3 v. sitten. Yksi tytöistä on säiras. Perheessä on 7 lasta, joista vanhin 13 vuoden. Isä usein työtön ja siksi noin sivu "jopiksi" otti lukkarin paikan venäl. kirkossa. (On tässä lukijalle ajattelemista) Muuten voi sanoa, että nuo tyttöset ovat äidin opetusta vailla, lähentelevät ketä vain pyytäen "senttiä" ja "nikkeliä" joten roikaleidenkin oli helppo sellaisiin kiinni käydä. Toinen syytetyistä miehistä on ennenkin linnassa istunut, joten hänen tuomionsa on ankara.

Troki mennä rymisee eteenpäin. Tuossa pitäisi olla suomalainen. Mutta menneet siitä on entiset asukkaat, ovelle tulee hyvin maalattu elähtänyt nainen. Hänen suupielensä venyvät värähdellen ylenkatseesta. "Perunoita? — Ei — ei meillä niitä syödä, eikä vihanneksia, eikä munia ei kanan lihaakaan". Ja hän lähtee kadulle horjuen. Nurkan takaa tulee horjuva mies ja he lähtevät käsikynkässä.

Lähellä tätä paikkaa käy herveä, monipääninen ulvonta ja valitus, siellä itketään juutalaisnaisen kuolemaa (uskonnon muodollisuuksia). Troki kääntyy kulmassa. Ei pääsyä eteenpäin. Ihmisiä, juopuneita, selviä, salapoliisejä, poliiseja ja poliisivaunuja 3. Ne sullotaan täyteen naisia ja miehiä. Pääsyyllinen on kuulema neekerinainen.

Kuinka tuntuukaan suloiselta kun pääsee kaiken tämän jälkeen, hiljaiselle farmille, ajattelee pariskunta ja myyden loput tavaransa voitosta tappelevalle juutalaislaumalle, he kevein mielin, vaikka raskain muistoin ajavat kotiaan. — Klaudie Sivak.

Miten uskontovastainen propaganda on asetettava

(Neuvostolehdistä)

Nepin nykyinen, uusi vaihe, joka on samalla myös sen viimeinen vaihe, siirtyminen kulakkien likvidoimispolitiikkaan kauttaaltaan-kollektiivisoimisen pohjalla, — se on luonut uudet edellytykset uskonnonvastaisen propagandan kysymysten asettamiselle poliittisessa joukkovalistustyössä. Tehtävänä on kärsivällisesti ja sitkeästi työskennellä yksityisomistuksellisen ideologian poiskitkemiseksi köyhien ja keskivarakkaitten joukkojen keskuudesta, jotka ovat liittyneet kollektiivisiin talouksiin, näiden joukkojen sosialistinen kasvatus.

Laajennettu hyökkäys kapitalistisia aineksia vastaan kaikilla linjoilla on asettanut laajasti kysymyksen vanhojen vakaumuksien vaihtamisesta uusiin, yksilöllisen, individualistisen maailmankatsomuksen vaihtamisesta kollektiiviseen, yhteisölliseen, ja kollektiivisiin talouksiin liittyneitten joukkojen uuden, kaikesta uskonnollisuudesta vapaan maailmankäsityksen luomisesta.

Tuotantosuhteitten periaatteellisesti uusi, sosialistinen pohja johtaa maaseudun koko käsitepiirin uudistumiseen. Suoritetaan loppuun kulttuurivallankumous, talonpoikaiston satamiljoonaisen joukon ideologinen peruskumous, joukon, joka on ollut yksityisomistuksellisen ideologian valtavin varasto, joka ylläpitää lahkolaisuutta, kirkkoa, uskonnollisuutta.

Kollektiivisesti järjestetty työ, uudet elämäntavat, yleinen sivistyksen kasvu, tieteen ja koneteknikan käytäntöönottaminen, kaikki se luo aineelliset ja ideologiset edellytykset uskonnollisuuden häviämiselle joukkomitassa. Kuvaava esimerkki on tässä suhteessa se, että viime vuonna kollektivisoimisen yhteydessä nousi Taistelevien Jumalattomien liiton jäsenmäärä 800,000:sta, missä se oli toukokuussa 1929 — 3,500,000:teen heinäkuussa 1930.

Tämä joukkojen vapautuminen uskonnon sumusta ei uusissakaan oloissa tietenkään tapahdu itsestään, vaan tapahtuu se kärjistyneen luokkataistelun muodossa. Sitä osottavat useat kirkollisten vastavallankumouksellisten jutut. Puolustaen askel askeleelta kapitalistisia asemiansa, käyttää kulakki kaikki mahdollisuudet maaseudun sosialistisen uudestirakentamisen ehkäisemiseksi.

Köyhien ja keskivarakkaitten joukkojen vallankumouksellinen päättäväisyys siirtyä yksilöllisistä talousmuodoista kollektiivisiin, tämä vallankumouksellinen päättäväisyys, joka johtaa olojen, maailmankatsomuksen, vakaumuksen uudestirakentamiseen, kohtaa kulakkien taholta mitä tarmokkaimman vastarinnan. Kulakit käyttävät taitavasti hyväkseen sivistyksellistä takapajuisuutta, mennellä vuosisadeilta perittyä uskontoa. Kulakkien, pappien ja lahkolaisten koko propaganda ja agitatsiooni "jumalan" ja uskonnon puolesta liittyy välittömästi niiden propagandaan ja agitatsioniin neuvostovallan toimenpiteitä vastaan köyhien ja keskivarakkaitten joukkojen kollektivisoimiseksi ja nykyhetken päätehtävää vastaan, joka on kulakkien luokkana hävittäminen kauttaaltaan-kollektivisoimisen pohjalla.

Näissä oloissa saa uskonnonvastainen propaganda erikoismerkityksen. Se vaatii uutta sisältöä, uusia menetelmiä, joitten avulla "puolueen on lujitettava ja kehitettävä niitä huomattavia voittoja, mitä on saavutettu joukkojen vapauttamisessa uskonnon taantumuksellisesta vaikutuksesta" (XVI puoluekokouksen päätöksestä KK:n poliittisen selostuksen johdosta).

Perusedellytyksenä on ennenkaikkea oikean puoluelinjan toteuttaminen varsinkin kansallisilla alueilla, missä yleinenkin tehtävä, — kollektivisoiminen, — tapahtuu omalla tavallaan. On välttämätöntä taistella "vasemmistolaisia" äkkijyrkkyyksiä vastaan, mitkä ilmenevät siinä, että yritetään sulkea kirkkoja pelkästään hallinnollisilla määräyksillä, että käytetään kilpailua pyhimystenkuvien poisottamisessa jne., sillä nämä toimintatavat jatkuvat puolueen kieltomääräyksistä huolimatta vielä jossain paikoin Mutta toiselta puolen on vielä suurempana vaarana nykyisin opportunistinen välinpitämättömyys, joka laskee siihen, että kaikki tapahtuu itsestään ja allarvioi uskonnonvastaisen propagandan merkityksen jättäen kapitalistisille aineksille täyden vapauden käyttää hyväkseen joukkojen uskonnollista pimeyttä ja tietämättömyyttä. Monin paikoin on ilmennyt tällaista välinpitämättömyyttä.

Ei ymmärretä asettaa uskonnonvastaista propagandaa uusissa oloissa uudella tavalla. Ensinnäkin unohdetaan sellainen voimakas keino kuin yksinkertaisesti kulttuurityön parantaminen. Uusissa oloissa, kollektivisoimisen vallitessa jo jukutaidon opetus, poliittisten, maataloudellisten ja uskonnonvastaisten kirjojen ääneenluku ja keskustelu antavat kollektiivisten talouksien jäsenjoukoille uusia vaikutteita ja syväyksen vapautumiseen uskonnon kahleista. Kylässä syntynyt, hyvin työskentelevä laulukuoro tai musiikkipiiri, sivistyspalvelukseen asetettu kino, elävä lehti yms. vetävät nuorisoa pois kirkon ja lahkolaisten piireistä jne. Erittäin kuvaavaa on, että juuri näitten yksinkertaisimpien keinojen kautta (kuorolaulun, deklamoimisen, muslikin yms.) ylläpitävät papit ja varsinkin lahkolaiset vaikutustaan joukkoihin, ja ennenkaikkea nuorisoon.

Erikoinen merkitys uskonnollisuuden likvidoimiseksi on sillä, että yhteiskunnalliset elämäntavat rakentuvat uudestaan, tulee uusi moraali, uusi yhteiskunnallinen kuri. Vanhat elämäntavat, joita uskonto on pyhittänyt ja säilyttänyt, häviävät. Samalla häviää niiden kanssa itse uskontokin. Sen takia on koko kulttuurityössä mitä suurin merkitys uusien elintapojen viljelemiselä, vanhojen tapojen syrjäyttämisellä ja niiden korvaamisella uusilla kollektiivisen, toverillisen elämäntavan muodoilla.

Toisekseen suoritetaan agronoomista, teknillistä ja tuotannollista propagandaa tavallisesti tykkänään erillään uskonnonvaistaisesta propagandasta ja uusien vakaumuksien muodostumisesta joukkojen keskuudessa. Ja kuitenkin tämä propaganda aseistaa ihmiset tiedoilla elämänsä uudestijärjestämiseksi joukkojen hyväksymän suunnitelman mukaan, kasvattaa joukkojen luottamusta omiin voimiinsa, vapauttaa mielet epätieteellisistä, uskonnollisista elämänilmiöitten selitysta ja johtaa loppukädessä uskonnollisten taloudellista koneellista suurtuotantoa antaen tietä materialistiselle käsityk selle, jossa ei ole tilaa "jumalalla".

Nykyisin saa agronoomisten tietojen propaganda tavattoman suuren merkityksen kauttaaltaan-kollektivisoimisen yhteydessä, maataloudellista koneellista suurtuotantoa järjestettäessä. Tämän propagandan on tultava ensiluokkaiseksi tekijäksi myöskin joukkojen uskonnonvastaisessa liikkeessä. Agronoomien, eläinlääkärien, insinööriteknillisten voimain, opettajiston, lääkärien ym. spesialistien, jotka nyt joutuvat entistä enemmän joukkotyöhön, tulee toiminnassaan selvästi pitää yllä suuntaa joukkojen uskonnollisen tietämättömyyden syrjäyttämiseksi tieteellisten tietojen avulla.

Tietysti on tällöin heikentymättömällä tarmolla suoritettava myös selvitystyötä uskonnon luokkaluonteesta ja sen yhteiskunnallisista juurista, paljastaen lahkolaisten ja eri kirkkokuntien taantumuksellisen toiminnan.

Yleensä ei uskonnonvastaista propagandaa saa suorittaa erillään yleisestä kulttuurityöstämme. Jokainen askel joukkojen uudestikasvatuksen tiellä tulee olla yhdistetty joukkojen vapauttamiseen uskonnon kahleista. Kulttuurityön suunnitelman tulee sisällöltään olla yhtenäinen.

Samalla on koko kulttuurirynnistyksen ja uskonnonvastaisen propagandan oltava kokonaisuudessaan täydelleen alistettu luokkataistelun tehtävien alaiseksi nykyisessä valhekaudessa, sosialistisen uudestirakentamisen tehtävien alaiseksi.

TYÖVÄEN TAIDE

Saippuamainostuksesta ynnä muusta

Taide on paljon laajempi käsite kuin yleisesti on totuttu ymmärtämään. Ei vain taulu ja veistos yksinomaan ole taidetta. Päinvastoin. Nämä muodot jäävät mitättömiksi, verrattuna toisiin, jotka ovat nykyaikaisempia, joustavampia, kollektiivin käytettäväksi sopivampia. Käsitykset taiteen tehtävistä, sen merkityksestä ja sovelluttamismahdollisuuksista ovat — sanomme suoraan — enemmistölle varsin sekavat. Aateperäinen selvyys puuttuu.

Omaa proletaarista taidetta ei meillä vielä ole. Laajain "kuluttajakerrosten" tietämättömyys, luokkatiedottomuus tässä suhteessa ehdottomasti hidastuttaa sen kehitystä.

Taide syvällisesti yhteiskunnallisena ilmiönä on kollektiivin tuote, vaikka näennäisesti ilmaisijoina saattavatkin olla yksilöt. Proletaarisen taiteen luovana voimana on joukkojen aktiivisuus, arvostelusta aina aktiiviseen osanottoon luomisprosessissakin.

Vanhat katsantokannat taiteeseen nähden — kumotulta yhteiskuntajärjestelmältä perityt — ovat tarkastettavat ja suurimmaksi osaksi hyljättävät.

Taide on laajempi käsite

kuin se, mitä sillä tavallisesti ymmärretään. Kapitalismin kaudelle ominainen ahdas eristäytyminen, spesialisoiminen irroitti taiteen elämästä — loi "puhtaan taiteen". Taide muuttui erikoiseksi tavaralajiksi, yleellisyysesineeksi. Tämä koskee taulua ja veistoksia itsenäisinä esineinä. Niiden kehitykselle loi pohjan kauppapääoma. Tuotannollisesti anarkistisina valmisteina ovat ne tyypillisiä kapitalistikauden tuotteita. Aatteellisesti ovat yksityisomistajan ideologiaa vastaavia, sillä niiden "käyttö" käy laatuun elämässä vain pienessä piirissä, tavallisesti yhdessä perheessä.

Sitäpaitsi taulu ei vastaa elämän nopean temmon vaatimuksia hitaan tuotantonsa takia.

Emme ryhdy taulun historiallisen kehityksen syitä tutkimaan, toteamme vain taiteella olevan elämässä paljon suurimerkityksellisiä muotoja. Sellaisia ovat ennen kaikkea, mitä kuviin tulee, sellaiset kuvat, jotka joutuvat helposti suurille katsojajoukoille. Ja sellaisiahan ovat kaikenlaiset painokuvat sanomalehdissä, julkaisuissa y.m. sellaisissa, plakaatit j.n.e.

Näiden kaikkien nykyinen, yleensä keskinkertaista alhaisempi taso alköön johtako lukijaa harhaan. Sotakommunismin aikana luotiin parhaimmat vallankumouksellisset plakaatit. Etevät taiteilijat työskentelivät silloin tällä alalla (Moor, Deineka, Lebedev, Majakovsk; y.m.).

Visseistä syistä jäivät tai tulivat tälle alalle työskentelemään vähemmän kykenevät taiteilijavoimat, ollen tämä ynnä muut seikat syynä "joukkokuvatuotantomme" joko suoranaisesti taiteellisesti heikkoon tai vissien kaavojen mukaan kuoleutuneeseen asuun. Yllä sanottu ei tietenkään edellytä hävojen poikkeuksien mahdollisuutta. Ennemmin tai myöhemmin tulee mainitun taidetuotantoalan taso kohoamaan, kun siihen tullaan kiinnittämään vastaavalta taholta enemmän huomiota.

Sanoimme, että taulu on liian hidas voidakseen seurata elämää, saatikka sitten ehtiä olla agitaattorina, edelläkävijänä.

Siihen kykenee vain sanomalehden aikakausjulkaisun nopeudella, joustavuudella toimiva taide. Ja sellainen taide voi olla kaikin puolin täysiarvoista. Historiallisena esimerkkinä tällaisesta mainitsemme vallankumouksellisen taiteen isän, ranskalaisen taiteilijan Daumier'in poliittiset pilakuvat, jotka taiteellisessa suhteessa ovat verrattomia. Tämä tästä.

Erikoisen suuret tehtävät ovat taiteella jokapäiväisen elämämme muillakin aloilla. Katsomatta mahdolliseksi luetella likimainkaan kaikkia, mainitsemme tärkeimmät: huonekalut, vaatetus, reklaami ja eril. suurempain ja pienempäin käytännöllisten esineitten taiteellinen asu rautatievaunusta aina musteastiaan saakka. Tälläkään alalla ei nykyhetkellä ole kaikki niinkuin pitäisi.

Pidättäytyen kielteisten puolien räikeämpäin ilmauksien seikkaperäisemmästä kuvauksesta, mainitsemme vain, että huonekalutuotantomme taidepuoli ei vastaa tarkoitustaan useimmissa tapauksissa.

Taiteellisuudeksi käsitetään aivan väärin esineitten koristelu, jokka sitäpaitsi on monasti vielä aivan satunnainen. Kappaleen taiteellisen asun luo sen muotojen tarkoitusperäinen sopusuhtaisuus, päällystys, väritys y.m. aivan käytännöllistä laatua olevat seikat eikä veistetyt ruusut ja koirankuvat. Ulkomaiset teollisuusmiehet ovat jo käsittäneet tuotteitensa yksinkertaisen aistikkaan taiteellisen arvon merkityksen. Taiteilijat työskentelevät siellä lukemattomilla teollisuusaloilla, m.m. Fiat-autotehtadlla Italiassa ja varsinkin pukuteollisuudessa. Tavaroiden hintaluetteloissa saattaa siellä lukea korostetun huomautuksen: esineet ovat valmistetut eteväin taiteilijain johdolla.

Meitä ympäröivät esineet

ovat merkillisiä m.m. siinä suhteessa, että ne vaikuttavat maailmankatsomukseemme. Ihminenhän on ympäristönsä tulos. Meitä ympäröi lukematon määrä kaikenlaisia esineitä, joita emme aina huomaakaan, mutta jotka istuttavat tietoisuuteemme aina vissiä ideologiaansa. Esineetkään eivät kaikki ole luokattomia. Esineistä, joita me käytämme, on suurin määrä kuolevan poroporvariluokan aatekantaa heijastavia.

Käsittelemme näitä lukijalle mahdollisesti vähän tunnettuja kysymyksiä. Muutama havainnollinen esimerkki.

Palatsit kuuluivat ennen vallankumousta vallassaolijoille. Työväestö valtasi ne käytettäväkseen. Merkitseekö tämä proletariaatin omistusoikeus kyseessäoleviin "esineisiin" niiden olevan taiteellisessa ja muissakin suhteissa nykyisten omistajainsa ideologiaa täydelleen vastaavat? Ei tietysti. Herraspalatsien prameus ylenpaltisine koristeluineen on aivan vierasta taiteilevan proletariaatin ideologialle.

Historia tietää kertoa lukemattomista tapauksista, jolloin elinvoimaiset, terveet, mutta alemmalla sivistystasolla olevat valloittajakansat "rappeutuivat", jouduttuaan kosketuksiin kulttuurikansojen hienostuneen, mutta terveen edistyksellisyytensä kadottaneen kulttuurin kanssa.

Näin ei ole käyvä proletariaatille. Vanhasta porvarillisesta kulttuurista omaksutaan vain tieteellisellä perustalla luodut arvot; proletariaatti luo niiden pohjalla oman, omalla maailmankatsomuksellaan kyllästetyn kulttuurin.

Palataksemme kiinteämmin varsinaiseen teemaamme, sanomme, että määrätty osa käytännön omaavista esineistä sellaisenaan on luokkaideologialla varustettua. Sellaisia ovat esimerkiksi koriste-esineet, yksityisomistajain rikkautta, omaisuusmahtia heijastavat. Ne ovat ekonoomisesti työtätekeville vieraita, niiden kysynnän loi loisluokka ja täten porvariston aatekannan heijastajina ovat ne proletariaatille tyyten vieraita, sanomme — vahingollisiakin.

Se että kaikkea tällaista roskaa saattavat joskus käyttää työtätekevätkin tai useammin pyrkiä siihen, on selitettävissä joukoissa varsin vahvasti elävillä pikkuporvarillisilla vaikutuksilla. Se että tehdastyttö jauhoaa kasvonsa puuterilla ja ripustaa kaulaansa helminauhoja, ei suinkaan voi perustella mainittujen tuotteiden ideologista kuuluvaisuutta proletariaatille.

Kapitalistinen kausi orjuutti esineet. Se pakotti niitä kantamaan vertauskuvallisia velvollisuuksia, heijastamaan omistajansa mahtia rikkautta. Sellaiset esineet vuorostaan vaikuttivat käyttäjänsä maailmankatsomukseen.

Me vapautamme esineet niille kuulumattomista tehtävistä. Tieteelliselle pohjalle, käytäntöä tarkoituksenmukaisemmin vastaaviksi eikä mätää koristelumakua tyydyttäviksi tulee luoda työtätekeväin palvelukseen tarkoitetut esineet.

Taiteen kasvattavaa merkitystä

eivät käsitä ne toverit, jotka tietoisesti tahi useimmiten tietämättömyydessään puolustavat vanhaa.

Taide on määrättyjen aatteiden syövyttäjä ihmisaivoihin. Se prosessi on monasti hidas, mutta varma. Tähän päivään saakka on vielä elossa pikkuporvarillinen taidevaikutus niin kuvien kuin esineittenkin kautta joukkokuluttajaan. Proletaarinen diktatuuri taiteessa ei ole vielä lujittunut. Havainnollistuttaaksemme sanottua käsittelemme asiaa elämästä otettujen esimerkkien välossa.

Reklaami,

tuo lukijoille tuttu sana luonee monessa käsityksen kaupan edistäjästä, saippuan, makaroonien, tulitikkujen y.m. sellaisten menekin tehostajasta. Reklaami kapitalistimaissa palveleekin etupäässä liikeasioita, sen tehtävänä siellä on tuotteiden tunnetuksitekeminen. Toisin meillä, reklaamin tulee omata täällä kasvattava merkitys.

Lainaamme erään saksalaisen lausunnon reklaamin tehtävästä neuvostojen maassa, jossa kirjoittaja selittää mainitun alan vaikeuksia meillä: "Jos europalainen kauppias tai tehtailija kaipaa saippuapraporagandaa, on hänellä vain yksi tehtävä: antaa yleisön tiedoksi, että hänen saippuansa on halvempaa ja parempaa kuin muitten. Venäjällä on tämä tehtävä monimutkaisempi: täällä täytyy ensin saada liivana vakuutetuksi, että saippua yleensä on tarpeen ja että se palvelee puhtautta ja terveyttä ja että terveys on jotain välttämätöntä. Täällä on kasvattava merkitys asetettava etualalle."

Tämä jossain määrin irooninen lausunto on epäilemättä oikea. Neuvostoreklaamin tulee olla kasvattavana tekijänä. Eri asia sitten on, missä määrin näitä asioita hoitavat nappulat ovat tehtäviensä tasolla.

Nuori leningradilainen taiteilija V. Brodskij tuo kirjasessaan "Esineet elämässä" pöyristyttäviä esimerkkejä reklaamillemme yleisestä, parhaassa tapauksessa aatteettomuudesta. Kolmatta teollisuuslainaa reklamoidaan rahapusseja tavoittavilla herrasmiehillä, puoli-alastomat naikkoset, markiisittaret ja enkelit hymyilevät karamelli- ja saippuakäärepapereista ja reklaameista.

Saippua on tullutkin mainituksi useamman kuin kerran tässä kirjoitukssessa. Verrannollisesti puhuen olisi vissinlaatuinen saippua tarpeen pikkuporvarillisen kuonan poispesemiseksi määrätyiltä tuotantoaloilta.

Proletaarinen taide

ottaa, kuten sanoimme, vasta ensi askeleitaan. Proletaarinen kulttuuri, porvariston kulttuuriperinnölle perustettavana, eroaa kuitenkin edellisestä monessa kohtaa varsin räikeästi.

Mutta paljon arvokasta, elinvoimaista voimme siltä periä. Tarkoitamme porvarillisen tieteen saavutusten käyttöä.

Tiede pyrkii porvarillisessa yhteiskunnassa luokattomuuteen. Sikäli kuin sen on pakko koskettaa yhteiskuntaoloja, vaikenee se mieluimmin tai koettaa valheellisesti sivuuttaa tämän "vaarallisen" kohdan.

Porvarillinen taide on monilla aloilla alkanut pyrkiä "luokattomuuteen". Omaamatta elinvoimaista yhteiskunnallista sisältöä, pohjaa, on se eristäytynyt elämästä, sulkeutunut laboratorioihin — muuttunut tieteeksi.

Tässä yhteydessä ei käy laatuun valaisevien esimerkkien konkreettisempi esilletuominen. Mainitsemme vain, että porvarillinen taide kehityksessään on teollisuuselämän rationalisoitumista, heijastaen luonut vissejä teknillisiä arvoja.

Uusporvarillisen taiteen (tieteellistetyn) tunnusmerkillisempiä ominaisuuksia on teknillisten keinojen ankara johdonmukaisuus.

Tämä tarkoitusperäisyys, funktsionaalisuus, joskaan ei aina puhtaassa, terveessä muodossa, tunkeutuu siellä jo elämäänkin.

Vanhentuneet esteettisen, uscinkin epäjohdonmukaisen kauneustaiteellisuuden sijaan on meidänkin pyrittävä tarkoitusperäisyyteen taiteessa ja esineitten taiteellisessa asussa.

Mutta samalla on muistettava, että taiteen ja esineiden taiteellinen asu monasti on vain ajottaista, "muotihulluutta", teollisuusrationalisoinnin mekaanista heijastusta.

Meillä tulee tällaisten uutten periaatteiden omata yhteiskunnallispoliittinen, ideologinen pohja. Jos siellä porvarillisessa lännessä ihannoidaan yksinkertaisuutta, tapahtuu se usein siksi, että se on uutta, ennenkuulumatonta.

Me taasen kannatamme järkiperäistettyä yksinkertaisuutta ennen kaikkea käytännöllisyyden vuoksi, terveyden y.m. seikkain vuoksi. Tämä on pohja, jolle sitten perustuvat "makukysymyksemmekin". Uusi neuvostoestetiikka omaa terveen käytännöllisen pohjansa.

Lopettaen lausumme toivomuksemme, että lukija elämässään pyrkisi aateperäisyyteen kaikissa kysymyksissä — taiteessakin.

"Kevätyöryssä" Eino Salmi.

Gravenhurstin keuhkotautisten parantolassa käynnistäni

Menimme autolla kaunilna sunnuntai-aamuna, sivuittaen kauniit näköalat, monet kylät ja kauppalat. Kaikkialla henkii elämä, kaikki todistaa että täällä on työmiehen ja maanviljelijän käsi luonut rikkauksia ja pysyttänyt ihmeellisiä rakennuksia, siltoja, koneita ja hoitanut viljanviaiolta. Mutta montako on työnsä tulosten omistajaa? Kaiken omistaa rikkaat, jotka eivät ole mitään luoneet omalla vaivallaan, vaan sen ovat luoneet ne työläiset jotka asuvat noissa pienissä töllöissä, joita sadottain näkee jonkun tehtaan ympärillä ja jotka värmästi ovat mielissään jo siitä että saavat olla edes pohattojen lähettyvillä ja aina joskus töitäkin toivoa.

Sekavien ajatusten päätä vaivatessa saavutimme parantolaan tehtyämme 115 mailin matkan.

Ei voi kertoa miltä tuntuu äidin, isäpuolen ja veljen tavata rakkaimpansa nuoruuden kukoistusvuosina sellaisessa paikassa. Sanon "sellaisessa", mutta tällä en tarkoita sitä, että tämä olisi huono paikka tai huono parantola. Vastatulleen silmään pistää ainoastaan valoisuus, puhtaus ja tyytyväisyys. Mutta muun kaiken tietää potilas joka on joutunut sen varsinaiseksi asukkaaksi. Terveet vieraat useln tapaavat hoidokeilta hilpeällä mielellä, sillä nämä osoittavat iloaan siitä, että hetkä on tultu katsomaan. He ovat kuin vankeja ja joutuneita nöyryytystilaan. Tarkka silmä huomaa, mitä on tuon näennäisen tyytyväisyyden alla. En rupea tunteitani kuvailemaan, en halua kenenkään lukijan joutuvan sanojen tunteiden vaikutuksen alaiseksi, vaan sen sijaan puhun asiasta.

Ymmärrän hyvin, että nuokin parantolat ylläpidetään työläisiltä riistetyillä varoilla, ja niin muodoin pitää niiden vaillinaisuuksista sellaisenaan ei ole paikallaan. Jospa kansalta saadut veromaksut ja vapaat keräykset voisivat mennä vaan sairaiden hyväksi olisi hyvä, mutta niinhän asian laita ei ole. Sairaat tietysti joutuvat kärsimään yhtä ja toista puutetta, huolimatta siitä että he saavat vuoteen, puhtauden ja ruoan. Ja tämä kysymys on kirjoitukseni pääasia.

Me olimme huoneessa jossa on kolme suomalaista ja yksi engl. kielinen, hän on kuuromykkä. Yksi näistä suomalaisista on Vapauden lukijoille tunnettu J. Raivo, näkösäjään hyvässä kunnossa oleva mies, mutta huono on terveys. Hän oli yrittänyt tehdä työtä ansaitakseen matkarahoja, muistaakseni Sudburyn huvelhin, ja terveytensä horjahti uudelleen, niin että joutui vuoteeseen. Toinen on Edmond Parkkonen, 21 ikäinen kotiperheensä ja tuttavapiirinsä rakastama nuorukainen. Kolmas on Frank Laine, 24 v. ikäinen nuorukainen, joka voisi jo mennä, oltuaan parantolassa muistaakseni neljä vuotta, kotiaan, vaan vanhempien työttömyyden vuoksi on pakoitettu vielä olemaan siellä. Hänen veljensä on joku aika lähtenyt sieltä jatkamaan parannustaan Suomeen. Neljäs potilas kuten mainitsin, on kuuromykkä. Voi kuinka kovin joitakin kuritetaan. ....

Puhutellessani ainoastaan näitä sairaita sain jo aika paljon selville ja nyt tuon minä omat ajatukseni julki, sillä olen varma että nuo sairaat ovat kanssani samaa mieltä. Viime talvena kirjoittin Westonin k.t. parantolasta hiukan jos hienotunteisuudessani en sanonut kyllin selville ajatuksiani joka vaikutti niin että siellä sekä myös Gravenhurstissa sairaat rupesivat saamaan lukemista. Suom. laivayhtiö on ruvennut lähettämään kaikenlaista, ja vielä yksilötkin, josta saajat tietenkin ovat tyytyväisiä ja josta minä puolestani lausun mielihyvänä, että on esitykseni otettu huomioon. Minä en tietystikään tällä tarkoita kiittää kaikkien lehtien lähetyksistä, kuten Raivaajasta, Canadan Uutisista y.m. sellaisista, joita tulee sinne ja jotka kylvävät katkeruutta, tautia ja kapitalistista järjestelmää vastaan taisteleville mielin ja saattavat potilaat riitaisuuteen.

Kun kuljimme metsään, ilmestyi tielläni samanlaiset musikkapensaat, katajat, koivut, sienet ja käyrt, joita lapsena noukimme Suomen metsissä. Mieleni teki hejttäytyä kalliolle jonka juurella loiski Ontarion järven laineet. Muistui mieleeni laulun sanat:

Ei laaksoa, ei kukkulaa,
ei vettä, rantaa rakkaampaa
kuin kotimaa tää pohjoinen....

Tyhjäksi raukeaa noiden sanojen sointu minulle. Rakastan luontoa anadassakin, muistan Suomen ihania maisemia kyllä, mutta noita muistoja synkistää se lapsuusajan kurjuus, josta ei voi syyttää ketään muuta kuin nurjaa yhteiskuntajärjestelmää. Nyt olen Canadassa, olen lasten äiti, olen eristetty heistä, saan työtä tehdä kuin juhta, raakaa, kovaa työtä, johon huonosti pystyn. Lapseni ovat synnyinmaansa (Canadan) kauniissa, luonnon ihanissa paikoissa vasta nyt kun ovat sairaita, vasta nyt kun eivät pysty noista kauneuksista nauttimaan. Siis sama kirous kaikkialla ja jokaisella. Selsoessani avaruuksien keskellä, kats

Ilmotuksia eri paikoilta

Ilmotushinnat tässä osastossa ovat: Tilapäisilmottajilta 3 senttiä sana, vakituisilta, joiden ilmotus on kerran tai kahdesti viikossa samanlaisena, 2 senttiä sana ja niiltä joiden ilmotus on jatkuvasti samanlaisena jokaisessa lehtemme ilmestyvässä numerossa, 1½ senttiä sana. Vähin ilmotusmaksu kerta ilmottaessa 50 senttiä ja seisovista 30 senttiä kerralta.

Tähän osaan tarkotetut ilmotukset on ilmottajain tai ilmotuksen ottajan merkittävä PAIKALLISILMOTUS.

PORT ARTHUR, ONT.

PAPPA HILLMANIN KENKIEN korjausliike, 101 S. Vindermere Ave., Port Arthur, Ont.

PALLOHUONE. SAATAVANA SIkaareja, **tupakkaa ja** pehmeitä juomia. Toivomme yleisön kannatuksen liikkeellemme. A. Aho ja K. Kivistö, 318 Bay St., Port Arthur, Ont.

FORT WILLIAM,

C A. STENBACK, VÄLITTÄÄ ostajille ensiluokan lihaa Palvelus kaupungissa sekä linjoille nopea. Puhelin 742 S. 607 Simpson St., Fort William, Ont.

TILATKAA PUKUNNE SIMPSON Tailors liikkeestä. 529 Simpson St., puhelin S. 1185. M Maine ja S Väyrynen.

DR. J. S. STRACHAN, HAMMASlääkäri, puhelin S. 370. Victoria Block, Fort William.

MONTREAL, QUE.

RAUHAN TUOMARI E. HELSberg (Commissioner of the Superior Court). Lainasioita, asiakirjoja, lainopillisia neuvoja, käännöstyötä, virallisesti leimataan asiakirjoja, oikeudessa tulkkina, myöskin palovakuutuksia. 226 St. Monique St. Puhelin Harbor 8336. Montreal. P. Q

TIMMINS, ONT.

HAMMASLÄÄKÄRI A. P. BRENnan tekee kaikkia alaan kuuluvaa työtä ensiluokkaisesti. Maksut kohtuulliset. Hyvä kannatus suomalaisilta. Suomalainen tyttö palvelee teitä. Avoinna myös iltasin. Sijaitsee yläkerrassa postikonttoria vastapäätä. Timmins. (M

TORONTO, ONT.

HUONEITA VUOKRATAAN JA palveluspaikkoja aina saatavana, etutila paikalla asuvilla. L. Anderson, 176 Huron St., puhelin Trinity 2120.

HUOM.! POJAT!
Kuppi kuumaa
ja lämpöiset ruuat
odottavat teitä
SAIMA KAHVILASSA
DURHAM ST. 85. — SUDBURY.

Scandinavian Bakery

tarjoaa Kuivaa leipää, Korppuja Limppua, Ruisleipää sekä muita leipomotuotteita. Lähetetään kaikkialle itä-Canadassa. os.:

512 St. Martin, Montreal, Que.

KELLOSEPPÄ
A. Heiskanen
SUDBURY, ONT.
—Box 1873—
9 Durham St.
Puhelin 2466

Kelloseppä
Carl Sundholm
15 Lorne St.
(Liberty-haalin vieressä)
Puhelin 2152. Box 1671

Myytävänä

CHEVROLET, 4-ovinen Sedan auto, hyvässä kunnossa.
Hinta $350.00 josta $200. käteen, loppu ehdoilla.

Soittakaa 886, Sudbury

The Monarch Drug Store Ltd.
HEARST — ONTARIO
Victor Orthophonic fonografeja
Rexall tuotteita

POJAT!
Saatte puhtaan singeli bodin, kun tulette ruuminkitalooni Sudburyssa. Paikka sijaitsee Liberty haalin vieressä.
J. MÄKYNEN
15 Lorne St. Puhelin 2152

Siistiä huoneita
vuokrataan viikottain ja kuukausittain 96 John St., Toronto, Ont., Mrs. Mary Hill. (9-30

Hyvä ruoka ja kahvi
tarjoillaan
"Finlandiassa"
20 Durham St., Sudbury, Ont.
Huom.! Soittoa joka ilta.

Sudbury

"VILLIT VUORET"

Harjoitus tänä iltana klo 7.30. Kaikki mukaan.

LINNATUOMIOITA

Cyril Weese ja Gilbert Shears tulivat tuomituiksi Naughtonissa toimeenpanemastaan auton varkaudesta ja puotiin murtautumisesta 18 kk:ksi vankeuteen, sekä vuodeksi ehdolliseen, kumpikin tuomari Proulx'in edessä. Kolmas osallinen, Romeo Martin joutui vankeuteen kahdeksi vuodeksi, vuosi auton varkaudesta ja vuosi sisäänmurrosta.

Poliisituomari Stoddard Copper Cliffistä tuomitsi Ernest Rivardin päivää vaille kahdeksi vuodeksi vankeuteen shekin väärentämisestä. Shekin arvo oli 30.98. Rivard oli jo ennemminkin tullut tuomituksi samanlaisesta syytteestä.

SYYSKÄRÄJÄT ALKAVAT HUOMENNA

Klo 1 ip. alkaa syyskäräjät tuomari Wrightin istuessa oikeutta. Näissä tulee m.m. esille syyte miehentaposta Arne Jacobsonia vastaan, syyte, kuten muistetaan, oli den seurauksena surmanajosta Copper Cliffin tiellä, jossa kaksi miestä tulivat lyödyiksi hengettömiksi. Kaksi muuta miehentappo-syytettä tulee esille, toinen näistä ollen viime viikolla Conistonissa sattunut perhemurhenäytelmä, jossa syytettynä on Mrs. McKee. Kolmannessa on syytettynä Moise Godin Chapleausta. Syyte murhayrityksestä Steve Propokovitschiä vastaan tulee myös käsiteltäväksi.

Yksi vahingonkorvausjuttu seurauksena auto-onnettomuudesta tulee myös esille. Tässä Reno Rovanelli hakee Moore & Gasparini Taxi Co:lta 10,000 dollarin vahingonkorvausta. Sitten on Bufordin ja Patenauden perheiden välinen kunnianloukkausjuttu, missä edelliset syyttävät jälkimäisten parjauksella aiheuttaneen kantajille yhteensä 15,000 dollarin edestä vahinkoja, jota summaa he koettavat nyt hakea.

HULIKAANILAISUUS LISÄÄNTYY SUDBURYSSA

Sunnuntaita vasten yöllä säretiin taas lasiruutu Liberty haalin ovesta. Suuri joukko "kielisiä" sakilaisia oli yhden ajoissa yöllä räyhäten tullut haalin lähettyville puheillaan ilmaisten aikomuksensa. On helppo arvata, että viikko sitten tuomittujen mellastajien "sympatiseeraajat" ovat ilkityön suorittaneet.

TYÖTILANNE KIRISTYY

Kaupungin asioista vastuussa olevat jo nyt ovat pakoitettuja suunnittelemaan joitakin keinoja työttömien kanssa menettelemiseksi syksyn ja talven aikana. Työttömien luku työnvälitystoimistoissa on tavallista suurempi parhailaan ja työn- ta avunhakijoiden lukumäärä kaupungintalolla lisääntyy päivä päivältä huolimatta siitä, että kaupungin töistä on yksinäiset miehet melkein kaikki eroitettu. Sudburyssa on tämän vuoden aikana totuttu siihen, että kulkevia ja perheettömiä miehiä on vailla elinmahdollisuuksia, esim. tällä viikolla tullen useita lähetetyksi Burwashiin täkäläisessä poliisioikeudessa, mutta nykyään alkaa olla lukumäärä kaupungin vanhoja asukkaita, perheellisiä miehiä hätää kärsimässä. Esim. viime valtuuston kokouksessa mainittiin kuudesta perheestä, jotka kaikki ovat nälkäkuoleman partaalla. Avunanto silti lykättiin seuraavaan kokoukseen; millä puutteenalaiset sinne asti tulevat toimeen on selittämätöntä.

Hätäaputöinä ovat kaupungin työnjohtajat esittäneet tehtäväksi m m. siivoamis- ja koristustöitä Bell-puistossa Ramsay-järven rannalla. On suunniteltu aallonmurtajan rakentamista sekä uimarannan peittämistä hiekalla sekä uuden paviljongin ja uusien uimahuoneiden rakentamista. Memorial puistoon suunnitellaan erikoisen katollisen lavan rakentamista juhlia varten. Uuden roskienhävityslaitoksen rakentamisen pitäisi antaa töitä osalle työttömiä. Katu- ja viemäritöitä suunnitellaan tehtäväksi sellä, missä maan jäätyminen ei aiheuta lisäkustannuksia.

Nämä hätäaputyöt, jos ne tulevat tehdyksi, ovat pitkän talvikauden ja työttömien suuren lukumäärän vuoksi aivankuin pisara meressä. Mutta ne tarjoavat valtuustolle tilaisuuden sanoa nälkänäkeville, että kaikki on tehty mitä on voitu. Ja tilanteen näinollen on helppo tietää mikä on edessä suurille työläisjoukoille ensi talven aikana.

Kaasua vatsassa

Jos kärsitte pääankivusta, jatkuvasta umpitaudista, knasuisesta vatsasta, vatsakiusista ateriain välillä, unettomuudesta, tai jos ette voi syödä joitan ruokalajeja, ja jos on näppyjä kasvoissanne jne.,

niin teillä on Sappitauti.

Arv. P. A. Lignell.

Nyt voin kiitollisuudella ilmoittaa, että olen Sappitaudin lääkkeestä No. 33 löytänyt täydellisen avun, ja ilolla voin sanoa että olen vapaa siitä kauheasta Sappivaivasta, jota olen vuosia kärsinyt ja olin jo epätoivoinen enkä muuta odottanut kuin kuolemaa.

Ihmiset ihmettelevät kun näkevät minun parantuneen ja voimistuneen, että mikä on saanut minussa niin suuren muutoksen aikaan.

Tämän voitte käyttää, jos niin haluatte, sanomalehdissä. — Mrs. Mary Koski, Tower, Minn.

• Tilatkaa lääke No. 33 — Hinta $2.50.

P. A. LIGNELL CO., Superior, Wis.

TANSSIT HUOMEN ILLALLA

Liberty haalilla on repäisevät tanssit huomenna tiistaina. Joukolla siis pistämään polkaksi—

Terveydenhoito

Taistelu kärpäsiä vastaan

Kirj. tohtori Armas Ruotsalainen.

Miten vaarallinen terveytemme vihollinen voi olla tavallinen huonekärpäsemme, joka viattoman näköisenä lentelee asumuksissamme ja istahtelee tuon tuostakin ruokatavaroillemme. Meillä on pätevät syyt koettaa kaikin tavoin vainota ja tuhota kärpäsiä perin pohjin.

Kaikkialla onkin senvuoksi koetettu keksiä keinoja kärpästen vainoamiseksi ja tuhoamiseksi. Tämä tosin on vaikeaa, mutta jotakin olisi tehtävä tältä taholta uhkaavien terveytemme vaarojen torjumiseksi. Paljon voidaankin aikaansaada järjestelmällisesti menetellen.

Suurissa terveyshoidollisissa näyttelyissä, kuten nykyisin esim. suuressa Dresdenin hygienisessä näyttelyssä, koetetaan tähän kysymykseen kiinnittää yleisön huomiota hyvinkin havainnollisin kuvin, esityksin ja selityksin. Niissä maissa, joissa on julistettu sota kärpäsiä vastaan, on myös koetettu kaikin tavoin levittää väestölle tietoja ja neuvoja, miten taistelua kärpäsiä vastaan on käytävä. Niinpä m.m. Ruotsin Lääkintähallitus on levittänyt runsaasti erikoista lehtistä, missä näitä neuvoja annetaan. Koska se hyvin soveltuu myös meidän oloihimme ja on varmaan opiksi kaikille, jotka todella tahtovat vainota kärpäsiä, julkaisen sen tässä kokonaisuudessaan, osittain kumminkin lisättynä:

Kärpäset voivat kuljettaa ihmisiin vaarallisia tarttuvia tauteja.

Kärpäset lisääntyvät hyvin nopeasti ja laskevat munansa etupäässä lantaan, jätekasoihin ja ylimalkaan mätäneviin aineihin.

Kärpäset viihtyvät sentähden mainiosti navetoissa, talleissa, hyysikissä ja muissa paikoissa, missä on sellaista likaisuutta; sairaiden ihmisten eritteitä — sylkeä, virtsaa ja ulostuksia — ne ahnaasti nauttivat.

Kärpäset tuovat sentähden muassaan — käydessään ruokatavaramyymälöissä, ruokakomeroissa, keittiöissä tai asuinhuoneissa, ja käyskennellessään voin ja leivän pinnalla tai maistaessaan maitoame j.n.e. — suuren joukon saastaa, jossa on lukuisasti mätänemisbakteereja ja etenkin kulkutautien aikana, myös tauteja synnyttäviä bakteereja; sellaisia tavataan myös kärpäsien omissa ulostuksissa (kärpäsliassa).

Kärpäsiä pitää sentähden kaikin tavoin vainota, niiden munanlaskuja kehityspaikat tuhota ja niiden tunkeutumista asuintoihimme ehkäistä. Siinä tarkoituksessa on soveliasta menetellä seuraavasti:

Tallit ja navetat on pidettävä hyvin puhtaina ja siistinä, ja usein tulee panna niihin kalkkia.

Usein tulee poistaa niistä lanta ja säilyttää se tiiviissä, eheissä laatikoissa.

Kaikki jäteaineet on koottava tiiviisiin, kannellisiin astioihin.

Hyyskien tulee olla hyvin rakennettuja ja suljettuja. Näissä tulee olla ulostuksia varten läpilaskematon ja tiivis alusta, ja ahkerasti tulee sinne ripotella sopivaa täytettä (kalkkia, turvepehkua y.m.s.).

Kärpäsiä on koetettava estää tunkeutumasta huoneisiin harsokangasikkunoiden ja muiden sellaisten laitosten avulla.

Kärpäsiä on koetettava pyydystää ja tappaa, missä tahansa niitä havataan. Tällöin tulee erityisesti muistaa, että tärkeintä on taistelun aloittaminen jo silloin kuin aivan ensimäiset kärpäset näyttäytyvät, sillä yhdestä ainoasta naaraskärpäsestä saattaa kesän kuluessa saada alkunsa miljoonittain jälkeläisiä.

Tuhoamistoimenpiteet. Ulkona on vaikeata tuhota kärpäsiä perinpohjin. Sisällä huoneessa se kyllä onnistuu. Siihen voi käyttää seuraavia keinoja:

1. Kärpästen tappamiseksi voi käyttää kärpäsliäskiä.

2. Kärpästen pyydystämiseksi sopii käyttää liuskoja, joihin on sivelty semmoista ainetta, mihin kärpäset helposti tarttuvat kiinni. Tällaisia voi helposti ja huolella valmistaa kotona sivelemällä paperi- tai kangasliuskareita liima-aineilla, esim. tavallisella liimalla, miedonnetulla syndetikonilla tai jollakin muulla semmoisella.

3. Formaliini on tehokas aine kärpästen tappamiseksi käytettynä seuraavalla tavalla: seosta, jossa on 1 osa (prosenttista) formaliinia sekä 16 osaa vedensekaista, sokeroitua maitoa, pannaan laakeille lautasille ja sekaan muutamia leipäpaloja, jotta pinta-ala tulisi suuremmaksi. Nauttiessaan täten myrkytettyä ruokaa, kärpäset helposti kuolevat.

Käytännöllinen tapa, jota voi käyttää isoja suojia, talleja y.m.s. varten on seuraava: Kaikki seinät kostutetaan formaliinikalkilla (esim. 1 gramma formalliinia 10 vesigrammaan) pientä paloruiskua käyttäen ja sen jälkeen suoja huolellisesti pidetään suljettuna muutamia tunteja.

Huoneen vapauttamiseksi nopeasti kärpäsistä on huoneeseen ylt'ympäri suihkutettava formaliinisekoista ikkunoiden ja ovien ollessa auki. Formaliinin pistävä haju, joka karkoittaa äkkiä kärpäset huoneesta, voidaan poistaa höyryyttämällä ammoniakkia huoneeseen.

KIHLAUTUNEET

Kirjoitti DAN

Tekisittekö minulle sen palveluksen, ettette milloinkaan mene kih. loihin?....

Kihlautuneet ovat sietämättömimpiä ihmisiä mitä koskaan voi tavata. Nuori mies ja nuori nainen, jotka ovat vaihtaneet sormuksia, eivät ole ihmisiä eivätkä eläimiäkään — he ovat huonekaluja. Mutta he eivät ole tavallisia huonekaluja, joita voi ottaa ja siirtää, kun ne ovat tiellä — niiden täytyy antaa olla ja niitä kohtaan täytyy lisäksi olla vielä hävyttömän hienotunteinen.

Tuolla istuu mies ja nainen — mies ehkä pohjimmiltaan energinen nuorukainen, nainen ehkä alkujaan ihastuttava olento — ja pitävät toisiaan kädestä ja tuijottavat toisiinsa huulillaan hassu hymy. He eivät puhu eivätkä pukahda, eivät syö, eivätkä juo. Ja siinä istutte te kaikki muut, nuoret, terveet ihmiset, jotka haluaisitte nauraa ja ilakoida ja olette happamia ja hierotte tuolin istuinta ja potkitte, kukin hermostuneesti jalallanne ettekä uskalla edes haukotella, kun pelkäätte sen häiritsevän noita kahta nuorta.

Häiritsevän heitä! Heidän huomiotaan ei kiinnittäisi sekään, vaikka kokonainen sotajoukko ryntäisi läpi huoneen, heitä on mahdoton häiritä.

Teinpä joku aika sitten siinä suhteessa mielenkiintoisen kokeen parilla nuoria rakastuneita. He istuivat edellä kuvatulla tavalla ja töllistellvät toisiansa noin häyttömän sieluttomasti. Otin erään vanhemman naisen, yhdentoista täysi-ikäisen lapsen äidin ja panin hänen kätensä nuoren rakastuneen miehen käteen antaen hänen täten ottaa rakastetun paikan. Samalla annoin luonnollisesti poistaa salaman nopeasti sen nuoren naisen. Kaikki kävi kädenkääänteessä.

Ja se nuori mies ei huomannut mitään. Hän tuijotti yhtä idioottimaisesti vanhaa rouvaa kuin aikaisemmin morsiantaan. Ja tätä jatkui kokonaisen tunnin. Mutta sitten sai vanha rouva jäykkäkouristuksen oikeaan koipeensa ja silloin oli asia piloilla. Silloin huomasi nuori mies kaiken. Ja silloin muuttui hän piristyttävän eloisaksi, hän oikeinpa kirosi.

Mutta kun hän sai käsiinsä nuoren morsiamensa, muuttui hän samanlaiseksi kuin aikaisemmin. Tyttö oli äskenmainitsemani tunnin maannut erittäin vaikeissa tuskissa neitsytkamarissa — minä, nähkääs, en ennättänyt kyllin nopeasti hankkia uutta miestä hänelle tuijottamaan ja pitämään kädestä.

No, tuon kokeen minä tein puhtaasti psykoloogisessa tutkimustarkoituksessa; yleensä olen minäkin erittäin hienotunteinen nuoria rakastuneita kohtaan.

Jouduin tässä eräänä päivänä tuiki kiusalliseen tilanteeseen. Minut oli kutsuttu eräälseen perheeseen. Olin loistavalla tuulella ja nauroin jo eteisessä ja tulin sallin silmät loistaen veitikkaa ja hyväntahtoisuutta piruja ja koko maailmaa kohtaan. Mutta siellä sisällä oli niin synkkää kuin ahtaassa kauluksessa; hymy pakeni huuliltani jäähyväisiä sanomatta, ja minä menin emännän luokse jäykin askelin kuin henkilö, jonka on noustava mestauslavalle, vilkutin liikutettuna silmää ja sanoin surullisesti kuiskaten:

"Vai niin, vanhus on päässyt jo?"....

Emäntä nyökäytti melankoolisesti päätään aivankuin olisi tahtonut sanoa, että kyseessä on paljon pahempaakin, ja kiinnitti huomiotani huoneen eräälseen nurkkaan. Silloin ymmärsin kaiken. Siellä istui kihlautunut pari....

Pilsudski vangituttanut vastustajiaan

WARSOVA, syysk. 10. — Päämisteri Pilsudski ryhtyi eilen ankariin toimenpiteisiin poliittisia vastaan, vangituttamalla viime yönä 15 parlamentin vastustuspuolueiden jäsentä, jotka poliisit veivät vuoteiltaan vankilaan.

Kaikki vangitut parlamentin edustajat vietiin Brestlitovskiin. Vangitsemisia ei toimitettu yleisen syyttäjän määräyksestä vaan poliisien toimesta, syytettyinä rikoksista nykyistä vallassa olevaa diktaattorta sekä koko diktaattorihallitusjoukkueetta vastaan.

Uusia voimia vanhoille ja heikoille

Lisääntyrä ikä kuluttaa hermostoa ja lihaksia, jalommta elimet käyvät hitaiksi, hermot heikontuvat ja voima katoaa. Heikoille ja uupuneille ei ole mitään Nuga-Tonea vastaavaa lääkettä. Tulokset ovat toisinaan hämmästyttäviä jo muutaman päivän käytön jälkeen. Olemme saaneet todella mielenkiintoisen raportin Mr. James Milner'iltä, Wiggins, Miss. Hän sanoo: "Entiset voimani ja elämänhaluni olivat kadonneet melkein täydellisesti. Olin uloskulunut. Nautittuani Nuga-Tonea tunnen itseni uudeksi miehekst.

Kaikkien heikkojen ja uupuneiden tai yleensä huonossa terveydessä olevien tulisi kokeilla Nuga-Tonea tullakseen todistetuksi ern uskomattomista ominaisuuksista terveyden ja voimarakentajana. Voitte hankkia sitä kaikkialta missä lääkkeitä yleensä myydään. Jos ei välittäjällänne satu olemaan Nuga-Tonea varastossa, hän voi tilata stiä teille tukkurohdoskauppiailta.

Erinäisten työväenjärjestöjen osotteita

CANADAN KOMMUNISTIPUOLUEEN SIHTEERIN OSOTE

Kommunistipuoluecille lähetettävä kirjevaihto on osotettava allaolevalla osottella: Mr. Tim Buck, Room 15, 163½ Church St., Toronto 2, Ont.

NELJÄNNEN PIIRIN ALUETOIMIKUNNAN sihteerin osote: Box 69, Sudbury, Ont.

C. TN. LIITON SUDBURYN OSASTON KOKOUKSET pidetään kaksi kertaa kuussa. Joka toinen keskiviikkoilta 7.30. Toinen työkokous, toinen ohjelmakokous. Kirjeenvaihto-osote: Box 26, Sudbury, Ont.

BEAVER LAKEN s. osaston kokoukset joka kuun ensi sunnuntai kello 1 päivällä osaston talolla. Osaston osote: Box 87, Worthington, Ont. — Voimisteluseura Jehun osote on sama.

CANADAN SUOMALAISEN JÄRJESTÖN, laillistetun, sihteerin osote on: John Wirta, 957 Broadview Ave., Toronto, Ont.

CANADAN SUOMALAISTEN TYOLAISTEN URHEILULIITTO. Liittotoimikunnan kotipaikka on Sudbury, Ont. Liiton sihteeri on P. Ruohonen, os. Box 69, Sudbury, Ont.

COBALTIN s. s. osaston osote on: Box 810, Cobalt, Ont.

S. J. CREIGHTON MINEN OSASTON kokoukset ovat joka kuukauden toinen sunnuntai, kello 2 ip. Kirjevaihto-osote on: S. S. Osasto, Box 92, Creighton Mine, Ont.

S. J. FORT WILLIAMIN osaston työkokoukset ovat jokaisen kuun ensimäinen ja kolmas sunnuntai kello 8 illalla. Johtokunnan kokoukset edellisenä tiistaina, omalla huoneustolla 211 Robertson St., Fort William, Ont.

S. J. NIPIGON osaston työkokoukset pidetään joka kuun 2:n ja 4:n sunnuntai. Kirjevaihto-osote on: S. J. Osasto, J. Nevala, Box 51, Nipigon, Ont.

S. J HEARST'in OSASTON Työkokous on joka kuun 1 sunnuntai klo 2 ip. Kirjevaihto-osote: Box 42, Hearst, Ont.

LUMBER AND AGRICULTURAL WORKERS INDUSTRIAL UNION OF CANADAN ITA-ONTARION ALUEKOMITEAN osoite on: H. Sula, Room 19, 7 Dufferin Street, Sudbury, Ont. Rahalähetykset tehtävä samalla osotteella.

S. J. LAKE COTEAU osaston No. 41 kokoukset pidetään osaston haalilla joka kuun toinen sunnuntai kello 1 päivällä. Postiosote: H. Laukkanen, Box 29, Dunblane, Sask.

S. J. LADYSMITHIN osaston kokoukset pidetään joka kuun neljäs sunnuntai, alkaen kello 7 illalla. Kirjevaihto-osote: Box 153, Ladysmith, B. C.

S. J. LONG LAKEN osaston kirjeenvaihto-osote: Victor Hänninen, Rheault, via Sudbury, Ont. Kokoukset on jokainen 1:nen sunnuntai kuussa kello 1 ip.

LUMBER AND AGRICULTURAL WORKERS INDUSTRIAL UNION OF CANADAN keskuskomitean kirjeenvaihto-osoite on: Alf. Hautamäki, 316 Bay Street, Port Arthur, Ont. Rahalähetykset tehtävä samalla osotteella.

S. J. KIRKLAND LAKEN osaston osote on: Box 240, Kirkland Lake, Ont.

S. J. LEVACKIN osaston No. 33 kokoukset pidetään joka kuukauden toinen sunnuntai Sihteerin osote: Box 41, Levack, Ont.

S. J. POTTSVILLEN osasto No. 14, Porcupine Ont.

S. J. NOLALUN osaston kokoukset on jokaisen kuukauden 2:nen sunnuntai kello 2 ip. Kirjevaihto-osote: Frank Nurmi, Nolalu, P.A.D., Ont.

S. J. MONTREALIN OSASTON työkokoukset pidetään osaston huoneustolla 1445 Notre Dame St. West, jokaisen kuun ensimäinen sunnuntai kello 3. ilapäivällä. Johtokunnan kokoukset samana päivänä kello 2 iltapäivällä. Kirjeenvaihto-osote: S. J. Montrealin Osasto, 1445 Notre Dame St. West, Montreal, Quebec

POHJOIS-ONTARION NAISSIHTEERISTÖN osote on: Hilma Pietilä, Box 847, Kirkland Lake, Ont.

S. J. PORT ARTHURIN OSASTON kokoukset joka kuukauden ensimäinen sunnuntai, johtokunnan kokoukset joka kuukauden toinen ja viimeinen maanantai, näytelmäseuran kokoukset joka toinen keskiviikko, naisjaosto kokoontuu joka ensimäinen ja kolmas tiistai kuukaudessa. Kaikkien kokousten aika on kello 8 illalla. Kirjeenvaihto-osote 316 Bay St., Port Arthur, Ont

S. J. ROSE GROVEN osaston kokoukset pidetään joka kuukauden toinen sunnuntai kello 2 j.p.p. — Kirjeenvaihto-osote: T. Kokkonen, Rose Grove, P.O. Ontario

S. J. SAULT STE. MARIEN OSASTON NO. 5 työkokoukset pidetään joka toinen maanantai alkaen kello 8 j.p.p. omalla haalilla. Osote: 126 Thompson St., Sault Ste. Marie, Ont.

S. J. SOUTH PORCUPINEN osaston työkokoukset pidetään joka kuukauden kolmantena sunnuntaina, kello 2 ip Osote: Box 52b.

SOINTULAN OSASTO (Canadan Suomalaisen Järjestön Osasto 56) kokoontuu omalla haalilaan joka kuukauden ensimäisenä sunnuntaina kello 1 päivällä. Osote: Sointula, B. C.

SUDBURYN OSASTON NO. 16 kirjeenvaihto-osote on: S. Osasto, Box 26, Sudbury, Ont.

S. J. TIMMINSIN osaston kokoukset pidetään joka toinen sunnuntai. Osaston kirjevaihto-osote: S. Osasto, Box 1890, Timmins, Ont. Paikkakunnalla on edistymässä järjestäytyminen kaivanto- ja metsätyöläisten järjestöön.

S. J. TORONTON osaston työkokoukset pidetään Torontan Suomalaisen Seuran huoneustolla, 957 Broadview Ave., jokaisen kuukauden ensimäinen ja kolmas sunnuntai-ilta, alkaen kello 8.00. Ohjelma- ja keskustelukokoukset pidetään jokaisen kuukauden toinen ja neljäs sunnuntai-ilta, alkaen kello 8.00. Osote: K. S. Osasto, 957 Broadview Ave.

S. J. WEBSTER'S CORNERIN osaston kokoukset pidetään ensimäinen sunnuntai kuussa. Kirjeenvaihto-osote: O. Salmi, Webster's Corners B. C.

S. J. WANUPIN osaston kuukausikokoukset pidetään joka kuukauden 3:s sunnuntai kello 2 j.p.p. Postiosote: Quartz, Ont.

S. J. VANCOUVERIN OSASTON NO. 55 kokous on jokaisen kuukauden toisena keskiviikkoni kello 7.30 illalla Clinton haalilla, 2605 Pender Street East

V.- ja U.-SEURA JYMYN osote: Box 240, Kirkland Lake, Ont.

AMERIKAN WORKERSPUOLUEEN Suomalaisen Toimiston, Suomalaisten Työväenyhdistysten Keskuksen ja Näyttämöliiton osotteet ovat Finnish Federation, 35 East 125th St., New York, N. Y. Kaikki kirjeenvaihto ja rahalähetykset on lähetettävä yllämainitulla osotteella.

MERCOAL KAIVOSTYÖLÄISET

OVAT OLLEET LAKOSSA KESÄK. ALUSTA!

KAIVOSMIEHET,
VAIMOT JA
LAPSET
TARVITSEVAT RUOKAA, VAATTEITA, Y.M

Kaikki avustamaan heidän taistelua!

Avustamalla taistelijoita, varmennetaan voitto!

Kiirehtikää rahankeräystä. Kiirehtikää avustuksien lähetystä.

SEN MITÄ VOITTE TEHDÄ, TEHKÄÄ SE TÄNÄÄN!

Käyttäkää allaolevaa kaavaketta:

Allekirjoittanut lähettää Mercoalin lakkolaisille ja heidän perheidensä avustamiseksi $.....

Nimi .....

Osote .....

Lähettäkää avustukset länsi-Canadasta osotteella: **Workers International Relief c/o Mr. J. Hladum, 416, 1st Ave., Calgary, Alta.**

Avustukset itä-Canadasta osotteella: **Workers International Relief Room 308, — 331Bay Str., Toronto, Ont.**

Suomeen tai Suomesta Canadaan

JOS aiotte matkustaa Suomeen tai tuottaa omaisianne Suomesta Canadaan, niin ostakaa pilettinne työläisten omasta liikkeestä. Vapauden liike myy pilettejä kaikille suomalaisten suosimille linjoille.

G. SUNDQVIST
VAPAUS PORT ARTHUR BRANCH
316 Bay St.
PORT ARTHUR, ONT.

J. W.. AHLQVIST
PÄÄKONTTORI
Box 69.
SUDBURY, ONTARIO

J. STAHLBERG
VAPAUS MONTREAL BRANCH
1196 St. Antoine St.
MONTREAL, QUE.

RÄÄTÄLI
Isac Korby

Kun haluatte teettää hyvistä kankaista sopivan puvun ja kohtuhinnalla, niin kääntykää silloin luottamuksella puoleeni. — Vaatteiden puhdistus- ja silitystyötä teemme myöskin.
Liikkeeni sijaitsee Mäkysen haussissa, etuhuoneessa
Aivan Liberty haalin vieressä
15 Lorne Street Sudbury, Ont.

WEST & COMPANY

Sekatavarakauppiaat
HEARST ONTARI
Hyvät arvot sekä alhaiset hinnat.
Me ostamme keväällä kuorittuja kuusipaperipuita.

Gerald A. Foot

PALOVAKUUTUKSIA, KIINTEIMISTÖ- JA KIINNITYSLAINOJA
Hyvä tonttivalikoima, valo, vesi sekä likaviemärit. Hinnat $300 — helpoilla ehdoilla.
Käykää katsomassa kotien rakennussuunnitelmaamme.
GERALD A. FOOT
PUHELIN 936 — MACKEY BLOCK — SUDBURY, ONT.

TULIPALOVAKUUTUS on sata prosenttinen suojelus kiinteimistöllenne. Meidän **luotettava yhtiömme maksaa hävionne kokonaan kun tulipalo hävittää kaikki säästönne.**

PHONE 2131
REAL ESTATE
J. A. ERICKSON
INSURANCE
HURON CHAMBERS: SUDBURY, ONT.

Työhön tottunut nainen

haluaa paikkaa joko tiskariksi ruokalaan tai muutoin. Vastaus:
H. WIRTA,
Puhelin 495
55 Young St., Sudbury, Ont.

Chalykoff & Co.

Limited
Vaatetavaraa, työ- ja pyhäkenkiä, juvelli ja ruokatavaraa.
Leipää ja tarpeita.
HEARST — Box 12 — ONTARIC

Farmarit Huom.!

Suomesta tullut 30 v. riski mies haluaa töihin farmille. Käynyt Suomessa 2 v. maanviljelyskoulua. Ollut työnjohtajana. Ajanut traktoria ja autoja. Ehdottomasti raitis ja kunnollinen.
Vaimo haluaa myös, jos mahdollista päästä samalle farmille, jononkin taloustehtäviin.
Läh. palkka-, y.m. tiedot pyydetään lähettämään:
"SUOMALAINEN"
Box 69, Sudbury, Ont.

Halutaan tietää

Haluan tietää missä nykyään on Webwoodin träppärit **Sulo** ja **Kassu Huovinen.** He läksivät luotani vuosi sitten Hearstiin träppäämään, eikä heitä ole vielä takasin palannut. Minun epäiluuloni johtuu, olisiko pojat joutuneet susien tai veden uhriksi. Jos joku heistä jotain tietää niin tekisi niin hyvin ja ilmoittaisi minulle.

Oscar Ojala.
Webwood, Ont.

Haluaisimme tietää missä on veljemme **Matti Koskela,** kotoisin Ala-Vudelta. Ellei hän itse satu tätä huomaamaan niin pyytäisimme että joku joka sattuu tietämään hänen nykyisen olinpaikkansa ilmoittaisi sen meille.

Mrs. Hilda Kivistö
373 Montague Str.
Sudbury, Ont.
Mrs. Elizabet Wallen,
521 Woodside Ave.,
Youngstown, Ohio, U.S.A.

Hei Kylpijät

Uuden aikainen hiiteris... yleisön käytettävänä 4 ker... kossa: Tiistaina, keski... perjantaina ja lauantaina ip.—12 yöllä. Lauantaina 2 yöllä. Sauna sijaitsee:

55 Young Stre...
Lähellä C.N.R. asem...
PUHELIN 495
Edward Latva...

Tohtori H. Kolj...

Puhelimet:
Asunto 1773 — Konttori...
Box 1176 Sudbur...

Liha- ja Ruokata... KAUPPA

NIEMI & VALKEAP...
Puhelin 844 — Box ...
71 Cedar St. — Sudbur...

Hammaslääkä...

Tri Wood
Bank of Nova Scotia ...
Täyttö-, päällystys- ja ... tä tehdään sekä ulosve...
Konttori puhelin 1...
Asunto puhelin 11...
SUDBURY ONTA...

MATKAILIJAK... ja RUOKALA...

SENJA HEIKKILÄ
1342 St. Antoine St., Mon...

JUKKA LEHTELÄ
KIUVASSAUN...

avoinna tiistaina, keski... perjantaina ja lauantaina ... 12 yöllä.
Puhelin 1444W - 467 O...
Sudbury, Ont.

10...

JALKAA LÄPÄHTÄ...
enemmänkin tulee useita ... nautittua

Arvoisa Apteekkari: Nyrmistä ... il lääpomatolääkkeestä jonka mina ... 12a varmasti ja syr ole ... Se lääkeri toi tehtävänsä ... tiitolliseen. Pitsi kalle Mini ... ALVE-SAPPI: Apteekkari Lign... koksintö, KAKSINKERTAINEN ... lääkä tappaa varmasti ... sassa olevat madot. — Hanje ... merkit ovat seuraavat: Väsymi ... muuttuvatsa kipua vatsassa, ... kuin myöskin ruokahalun puu... lisäsyy, ekseemaihen tai ... mään, sinisen ruskeat silmän ... henkymainen ja epämiellyttävä ... Monet kärsivät tästä yleisestä ... lääkkeistä tietäkäihen varmasti ... vatkaisi niitä ole mitäpyytäkä ... — Tilaa LAPAMATOLINEN ... netuimmaksi ja suosituimmaksi ... muu seuraavissa Amerikassa. ... matoläke Amerikassa.
LIGNELLIN ALVE-SA...
(Kaksinkertainen voima) — ...
tia ilman lääkkeen maksa ...
Lähetetään postimaksamatta ...
täydelliset ohjeet mukana.
—Lignellin Apteekki ...
—Superior, Wis.
P. A. LIGNELL CO.